

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 473 — GOD. X

ŠIBENIK, 11. LISTOPADA 1961.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

U Kninu je održano

Zborovanje ferijalaca Dalmacije

Zborovanju prisustvovao Nikola Sekulić i drugi gosti

Ferijalcima govorio dr Tode Čuruvija

Prvo zborovanje ferijalaca Dalmacije, koje je, u čast 20-godišnjice ustanka naših naroda, a pod pokroviteljstvom Nikole Sekulića, potpredsjednika Sabora Hrvatske, održano u Kninu od 7. do 9. oktobra, otпочelo je svečanim otvaranjem i velikim narodnim zborom na kome je govorio dr Tode Čuruvija, član CK SKH i narodni poslanik ovog kraja.

Grad domaćin bio je iskićen zastavama za vrijeme trajanja trodnevnog zborovanja. Također i logor ferijalaca sa mnogim šatorima na prostoru kod Poljoprivredne škole.

Nakon svečanosti službenog otvaranja zborovanja i sportskih natjecanja ferijalci su kao brojni građani Knina i okolice došli na igralište »Dinara« gdje je u sultu poslji podne održan veliki miting u prisustvu oko 6000 učesnika.

Na svečanoj tribini su se nalazili Nikola Sekulić, član Izvršnog komiteta CK SKH, dr Tode Čuruvija i Ivo Družić, članovi CK

SKH, Srećko Bijelić, predsjednik CK NO Hrvatske, Božo Radić, predsjednik NO kotara, Miro Kružić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN, Mirko Sinobad, predsjednik NO općine, Mile Joka, narodni heroj, predstavnici Ferijalnog saveza Jugoslavije i Hrvatske, društveno - politički radnici Knina i drugi gosti.

Drug Tode Čuruvija u svom govoru, obračunajući se ferijalcima Dalmacije, između ostalog je rekao: »Boraveći u našoj sredini vi ćete imati prilike da upoznate ljude ovog kraja, steći nove drugove i doprinijeti ćete daljem jačanju i razvijanju bratstva i jedinstva među našim narodima.

Govoreći o učešću i doprinosu omladine u toku NOB-e, istaknuo je, da su se značajna zborovanja omladine održavala na Kozjaku, Promini i Dinari, gdje su se skupljali mladići i djevojke iz Splita, Šibenika, Knina, Sinja i drugih dalmatinskih mjesta da bi se svrstali u prve odrede i prve brigade, koje su pronijele slavu dalmatinskih partizana širom zemlje.

Spominjući primjere omladina - revolucionara iz Kninske krajine, prije rata Krstu Ljubičića, Gojka Bjedova, a za vrijeme rata: Petra Krvavicu, Mira Tilića, Peru Milanovića, Boška Zunića, Stevu Opačića i tolike druge, koji su za pobjedu revolucije položili svoje mlade živote, podsjetio je omladinu, da su uči na njihovim primjerima.

Sa velikog narodnog zbora, ferijalci i narod Kninske krajine uputili su pozdravna pisma drugu Titu i drugu Bakariću.

Po završetku mitinga sa zidina kninske tvrđave priređen je vatromet, a ferijalci svrstani u povonku u kojoj su nošene brojne baklje, pozdravljeni od građana Knina, krenuli su u svoj logor, gdje je uz logorsku vatru održano partizansko veče.

Drugog dana zborovanja ferijalci su posjetili Tvornicu vijaka i hidrocentralu na Perući, a poslije podne su sudjelovali u izvođenju kulturnog i zabavnog programa.

Posljednjeg dana zborovanja ferijalci Dalmacije nastavili su sa sportskim natjecanjima, a nakon toga razgledali su kninsku tvrđavu.

Zatim su prisustvovali svečanom prijemu kod predsjednika NO kninske općine Mirka Sinobada.

Poslije podne, nakon podjele diploma najboljim ferijalnim organizacijama i pojedincima, prvo dalmatinsko zborovanje ferijalaca bilo je svečano zaključeno.

A. M.

POLITIČKOM AKTIVU KOTARA ODRŽANO PREDAVANJE O BEOGRADSKOJ KONFERENCIJI

Kotarski odbor Socijalističkog saveza organizirao je u prošli četvrtak predavanje o značenju Beogradske konferencije kojom je prisustvovao politički aktiv sa područja našeg kotara. Govorio je član Ideološko - političke komisije Kotarskog odbora SSRN Pero Štubinić.

To je zapravo uvodno predavanje za početak ideološko - političke aktivnosti na terenu gdje će se sada osnovne organizacije Socijalističkog saveza organizirati slična predavanja.

Spora izrada pravilnika u privrednim poduzećima

Od 60 privrednih organizacija koje djeluju na području šibenske općine, dosad je, koliko raspoložemo podacima, 26 kolektiva izradilo i primijenilo nove pravilnike o raspodjeli čistog prihoda i osobnih dohoda. Dok su industrija i trgovina znatno koraknule naprijed u tom pogledu, dotle u zanatstvu, ugostiteljstvu i drugarstvu gotovo ništa nije učinjeno. Ovdje je potpuno izostala pomoć stručnih komora. S druge strane Trgovinska komora kotara uz određenu stručnu pomoć aktivizirala je trgovačke kolektive da studiozno pristupe izradi novih pravilnika. I rezultati nisu izostali. U tom pravcu najviše uspjeha postiglo je trgovačko poduzeće »Kornat« koje je uspjelo angažirati sve članove ovog kolektiva, tako da su već zapaženi dobri rezultati u ekonomskim jedinicama. Analizom dosad usvojenih pravilnika o raspodjeli može se zapaziti, da su neke privredne organizacije povećale osobne dohotke koji ne odgovaraju adekvatnom po-

rastu proizvodnosti rada. Isto tako unatoč težnji da se primjenom novih pravilnika dadu šire kompetencije ekonomskim jedinicama, u nekim privrednim organizacijama uočena je tendencija da su vrlo neznačajna prava prenjeta na njih. Nadalje, radovi na izradi pravilnika još uvijek teku dosta sporo. Istina za to ima i opravdanih razloga, pošto sva poduzeća ne posjeduju kvalitetni stručni kadar koji je zadužen za izvršenje tog zadatka. Zapaženo je također da svi članovi jednog kolektiva nisu kao cjelina angažirani na tom poslu, za što jedan od glavnih razloga leži u tome što su zatajele sindikalne i partijske organizacije. To su sve propusti koji bi se trebali što prije otkloniti, kako bi rad na izradi pravilnika tekao što je moguće brže, dabome uzimajući u obzir objektivne okolnosti i teškoće s kojima se svakodnevno suočavaju pojedini radni kolektivi na području šibenske općine.

Plenum Općinskog odbora Šibenik

Usvojen program ideološko-političkog rada

Za predsjednika izabran Josip Ninić

NA NEDAVNOM PLENARNOM SASTANKU OPĆINSKOG ODBORA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA, KOJI JE ODRŽAN U PROSTORIJAMA DRUŠTVENOG DOMA, NAJVIŠE SE RASPRAVLJALO O IDEOLOŠKO - POLITIČKOM RADU NA ŠIBENSKOJ OPĆINI.

Politička aktivnost na području šibenske komune odvija se u narednom periodu preko Narodnog sveučilišta i njegovih ograna u većim mjestima komune. Zbog toga su i poduzete određene mjere da se šibensko Narodno sveučilište organizacijski sredi i učvrsti. Tako je na plenarym sastanku izabran upravni odbor te ustanove u koji su ušli Paško Periša, predsjednik, Dean Tomislav, potpredsjednik, i prof. Silvestar Skudar, tajnik. Ostali članovi upravnog odbora su Duško Relja, Hrvoje Kabić, prof. Ivo Livaković, Mirko Belamarić, dr Emil Ofner, Olga Šupuk, Emica Bego, Betika Nikolić, Nikola Erec, Branko Belamarić, potpukovnik Milan Miladinović, Božo Dulčić i prof. Ivo Tošić.

Gotovo čitav ideološko - politički rad bit će organiziran preko brojnih tribina i katedara. U okviru Političke tribine organizirat će se predavanja i razgovori na devet različitih mjesta u gradu. Osim toga, postoji i Tribina aktualnosti. Klubovi mladih mar-

ksista, prijatelja muzike i ljubitelja filma djelovat će pod nazivom Tribina mladih. I naši najmlađi građani imat će svoju Pionirsku tribinu. Također su Osnovane katedre za selo, za porodice i domaćinstvo i za estetsko obrazovanje.

U nastavku rada plenuma osnovana je grupa za međunarodna politička pitanja koju sačinjavaju Josip Ninić, Ciro Milutin, Paško Periša, Smiljana Karadžole, pukovnik Zarija Stojović, Ante Bujas, Ante Lučev, prof. Ivo Livaković i Ante Ninić. Grupa će djelovati pri Općinskom odboru Socijalističkog saveza, a vodit će brigadu da se građanima šibenske komune pravovremeno objasne aktuelni međunarodni događaji. Također je odlučeno da se pri mjesnim organizacijama Socijalističkog saveza osnuju sekcije u kojima će se okupljati oni građani koji su posebno zainteresirani za vanjsku politiku.

Pošto dosadašnji predsjednik Nikica Zenić odlazi na novu dužnost, plenum je za ovog predsjednika Općinskog odbora Socijalističkog saveza izabrao Josipa Ninića.

U radu plenuma sudjelovao je i tajnik Kotarskog odbora SSRN Nikica Labura.

Plenum Kotarskog komiteta SK

Godišnje konferencije u osnovnim organizacijama SK održat će se do kraja studenoga ove godine, zaključeno je na današnjem plenumu Kotarskog komiteta SK. Izvještaji koji će se podijeliti na tim skupovima trebaju sadržavati sliku aktivnosti članova Saveza komunističke organizacije, privrednom i društvenom polju, kao i rezultate postignute u izgradnji organizacija SK. Na plenumu je donesena odluka o formiranju komiteta SK u poduzeću »Slobodna plovidba« koje broji oko sto članova SK. Pošto je dosadašnji organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK Nikica Dmitrović otišao na novu dužnost, za novog organizacionog sekretara izabran je Nikica Bujas. Nadalje je za novog predsjednika kadrovske komisije izabran Čedo Polak, a za predsjednika ideološko - političke komisije Rajko Dobrijević. Na kraju ovog plenuma usvojen je prijedlog budžeta općinskih i Kotarskog komiteta SK za 1962. godinu.

Proslava 20-godišnjice narodnog ustanka Otkrivena spomen - ploča palim borcima u Lozovcu

Na zboru govorio dr Ivan Ribar

U nedjelju je narod Lozovca na svečan način proslavio 20-godišnjicu ustanka. Na zgradi osnovne škole otkrivena je spomen - ploča u znak sjećanja na dan 4. listopada 1942. godine kada je otišla u partizane prva grupa od 73 mlada Lozovčana od kojih su 52 poginula u borba-ma protiv okupatora. U mjestu je tom prilikom, održan narodni zbor na kojem su govorili narodni zastupnik dr Ivan Ribar i prvoborac tog kraja Luka Supe.

Na prostoru pred školskom zgradom održan je narodni zbor kada je otvorio predsjednik mjesne organizacije Socijalističkog saveza Mirko Gulin. Zatim je sin palog borca Ivo Slavica pročitao referat o razvoju narodnooslobodilačkog pokreta i organiziranju oružanog ustanka u Lozovcu.

Luka Supe, prvoborac tog kraja istakao je u svom izlaganju nekoliko činjenica sa kojima se narod Lozovca zaista može da ponosi. Tako, na primjer, čitavo selo bilo je uz narodnooslobodilački pokret. Svi zdravi i sposobni mještani odlazili su u partizane ili su aktivno pomagali ustanak. Sva nastojanja okupatora, da u tom selu dobije pomagače doživjela su potpuni neuspjeh. Nitko nije htio da postane izdajnik svoje zemlje i naroda.

Nakon što je iznio djelovanje organizacije u vrijeme ustaničkih dana, drug Supe je istakao napore Lozovčana u poslijeratnoj izgradnji svog mjesta. Uvođenje električnog svjetla, izgradnja školske zgrade i vodovoda u što je utrošeno oko 50 milijuna dinara, najočitije govori o radnim uspjesima naroda Lozovca.

Na kraju je govorio narodni zastupnik dr Ivan Ribar, koji je bio najtoplije pozdravljen od naroda. U početku je drug Ribar odao priznanje borcima Lozovca koji su palj za slobodu. Nije nimalo slučajno, rekao je dr Ivan Ribar, što je spomen - ploča vašim palim sinovima i kećerima postavljena upravo na školi. Taj skromni spomenik će upravo na tom mjestu najviše pridonijeti da se školska djeca,

naše mlado pokoljenje uvijek sijeća onih drugova koji su odvažno pošli u borbu za njihov nesmetan rast u slobodnoj socijalističkoj zemlji. Ta spomen ploča sjećat će naše najmlađe na herojska djela i ogromne žrtve koje su njihovi stariji dali da bi se živjelo sretno u slobodi.

Govoreći, zatim, o ogromnoj ulozi omladine u narodnooslobodilačkoj borbi, drug Ribar je naglasio da je i omladina Lozovca dala u tom ratu značajan prilog. U nastavku je istakao uloge KP i druga Tita u organiziranju ustanka i socijalističkoj izgradnji naše zemlje. Na kraju je dr Ribar govorio o naporima što ih čini naša zemlja za očuvanje mira u svijetu.

Zatim je drugarica Janja Kalauz, preživjeli borac iz prve grupe, koja je pošla u partizane, otkrila spomen - ploču, a Frane Gulin, također preživjeli borac iz te grupe, položio je na spomen - ploču vijenac organizacije Saveza boraca. Tom prilikom je minutom šutnje odana počast palim Lozovčanima.

Položeni vijenci na kosturnicu palih boraca

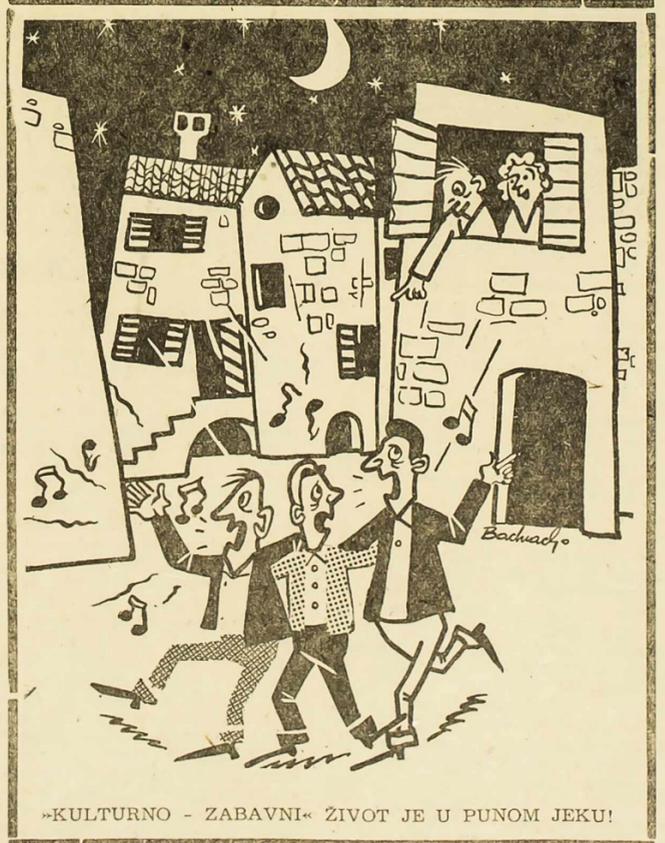
NAROD BILICA JE OVE GODINE NAROČITO SVEČANO PROSLAVIO 20-GODIŠNJICU USTANKA I 19-GODIŠNJICU ODLASKA U PARTIZANE PRVE GRUPE OD 163 BILIČANA.

Proslava je počela u prošli petak kada je organiziran partizanski marš u kojem je sudjelovalo oko 400 mještana. Kolona bivših boraca kretala se u pravcu Vrulja, odnosno do mjesta na Skarićinoj glavici odakle je 9. listopada 1942. prva grupa Biličana otišla u partizane. Tu su pojedini drugovi evocirali uspomene iz narodnooslobodilačke borbe, a zatim je pjevački zbor iz mjesta otpjevao nekoliko partizanskih pjesama. Istog dana improvizirana je vrlo uspjela vojna vježba.

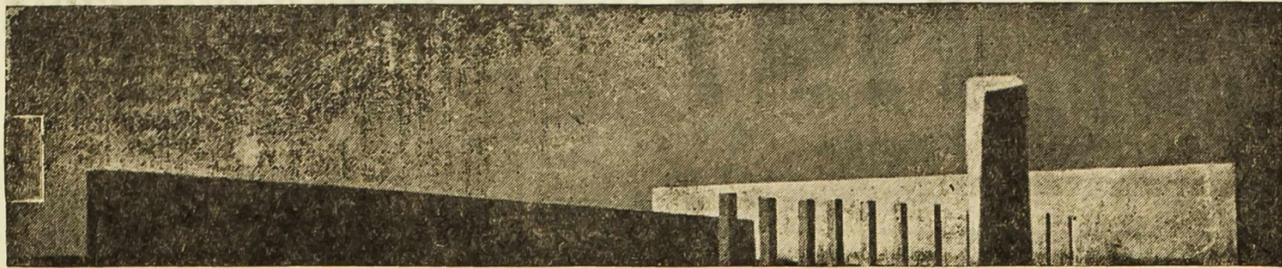
U subotu je u školskoj dvorani održana svečana priredba na kojoj je pročitana prigodna i referat. Nakon toga je mjesni pjevački zbor otpjevao nekoliko pjesama, a omladinska grupa je izvela kulturno - umjetnički program. Svečanog priredbi prisustvovalo je mnoštvo naroda iz Bilica i okolnih sela.

Proslava je nastavljena u nedjelju polaganjem vijenaca na spomen - ploču i kosturnicu palih boraca. Odavanju počasti poginulim Biličanima prisustvovalo je gotovo čitavo selo.

Svečanost u Bilicama završena je narodnim veseljem.

»KULTURNO - ZABAVNI« ŽIVOT JE U PUNOM JEKU!

Kosta Angeli Radovani

Maketa spomenika strijeljanih na Subićevcu

Sjećanja na oktobarske žrtve (13. X 1941 - 13. X 1961.)

Talijanska fašistička okupacija Dalmacije i Šibenika 1941. godine došla je kao posljedica aprilske kapitulacije kraljevske Jugoslavije. Specijalnim sporazumom između Mussolinija i Pavličića u maju iste godine u Veneciji, cijela Dalmacija s najvećim otocima i svim gradovima osim Dubrovnika, predana je Italiji, koja je ove krajeve anektirala »majci domovini«. U gradu Šibeniku stacionirao je brojčan jak neprijateljski garnizon od 10 do 20 hiljada vojnika.

Na temelju anksije, talijanski fašisti smatrali su ove naše krajeve »oslobodenim« pa su otuda i tražili odnos i ponašanje građanstva na ovom teritoriju u skladu s ovim. Odmah je počelo odnarođivanje našeg življa, uvođenje talijanskog jezika u javnim službama i talijanske nastave u školama, skidanjem natpisa i izmjena naziva ulica i uvođenjem fašističkog pozdrava. Vršene su sistematske mjere sa ciljem da se uništi nacionalni osjećaj, slomi otpor stanovništva i izvrši talijanizacija našeg naroda i uvede fašizam. Međutim poznato je da je tada u gradu Šibeniku na 17.000 stanovnika bilo 20 talijanskih porodica, uglavnom trgovaca i zanatlija. Pripadnici ovih porodica odigrali su, kao i u ostalim gradovima Dalmacije, ulogu najvećih špijuna i doušnika fašističkim vlastima, poznajući vrlo dobro političke prilike u gradu, raspoloženje pojedinaca i političku opredijeljenost.

Ove familje, uoči napada na Jugoslaviju, bile su iseljene u Italiju, te su se po kapitulaciji ponovo vratile u Šibenik. »Trijumfalno« je bio njihov povratak krajem mjeseca aprila. Jednim parobrodom srednje tonaže, vratili su se odjednom svi talijanski građani Dalmacije, te su u svakom mjestu napravili paradu kroz grad sa fašističkim zastavama na čelu.

Tada je došlo do prvog maltretiranja i batiranja naših građana. Našim ljudima su obacane kape i šeširi sa glava, a osobito su se okomili na crvene težačke kape. Dijelili su čuške i udarali pesnicama.

Prva hapšenja izvršena su za 1. maja i povodom dolaska guvernera Dalmacije Bastianinija u službeni posjet Šibeniku što je palo tačno na dan 22. VI 1941. tj. na dan napada Njemačke na Sovjetski Savez. Teror se povećavao iz dana u dan, a osobito poslije gornjeg datuma.

Na istočnoj strani Poljane, uz rub ceste, podignut je visoki jarbol kod kojega je svakog dana vršena ceremonija dizanja ujutro i spuštanja navečer talijanske zastave, kojoj su prisustvovali svi slobodni od službe oficiri okupatorskog garnizona i fašističke glavešine sa komandantom grada na čelu i naravno uz vojnu muziku.

Od građana zatečenih na Poljani i susjednim ulicama tražili su da stoje u stavu »mirno« i da fašistički pozdravljaju. Tko nije napravio odmah je bio fizički napadnut. Uskoro na sat prije otpočinjanja ove ceremonije Poljana je bila prazna odnosno bez ijednog šibenskog građanina. Tada su drugi takav jarbol postavili na obali ispred hotela »Krka«. Ali i na obali se ponovila ista slika. U ove sate naši ljudi nisu uopće izlazili na Poljanu i obalu.

Grupa uniformiranih fašista u pratnji špijuna hodali su predvečer gradom, hvatali rodoljube i poznate antifašiste i davali im, uz prijetnju batina, da piju ricinusovo i mašinsko ulje.

Na poljanj su za vojsku organizirana masovna slušanja ratnih biltena njemačke i talijanske glavne komande o uspjesima na frontovima. Veselili su se nad munjevitim upadom i napredovanjem u Rusiji, a izvjesili su čak i zastave u čast »pada Moskve«.

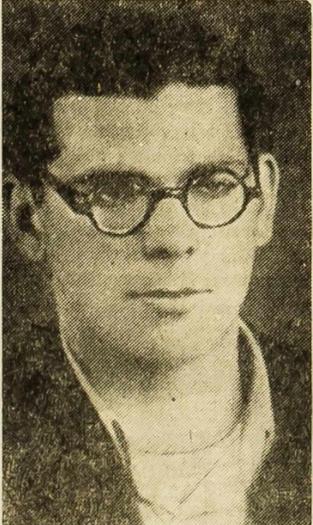
Sasvim je prirodno da su ljudi izdvojeni u grupu od tri-

naest uhapšenih koje su fašisti ponovo vezali lancima, a zatim sproveli na prvi kat sudske zgrade radi suđenja. Sudska dvorana bila je prepuna talijanskih oficira i vojnika dok civilnih lica nije bilo. Citava zgrada bila je ikvana blokirana vojskom i karabinijerima. Zabranjen je svaki promet cestom i susjednim ulicama. Rodbina i porodice optuženih nisu znali za suđenje.

Vojni prijedok bio je sastavljen od petorice viših oficira, a predsjedavao je fašistički general Magaldi, ratni zločinac. Javni tužilac bio je kapetan fašističke milicije, a na klupci za obranu formalno je sjedio jedan pješadijski major. Tumač - prevodilac bio je neki rezervni poručnik iz Trsta. Na sudu su kao svjedoci nastupili majka, otac i dvije starije sestre ubijenog. Javni vojni tužilac je u svom zahtjevu tražio za sedmoricu smrtnu kaznu, a za ostale robiju. On je svakog pojedinca optuživao za pripadnost Komunističkoj partiji i za učesće u pripremanju i izvođenju atentata. Nakon vijećanja, fašistički prijedok je donio odluku osuđujući šestoricu optuženih na smrt,

U mjesecu augustu organizirana je i naoružana prva grupa od 31 borca koja je upućena iz grada radi ulaska u sastav Prvog dalmatinskog partizanskog odreda. Međutim, grupa je zbog izdaje bila razbijena, a samo mali broj boraca je uspio da se probije u Bosnu. Ovo su bile prve znatne žrtve našeg grada. Nešto ranije fašisti su u gradu ubili obrtnika Josipa Puću i omladinca Antu Santića.

U takvoj situaciji došlo je u gradu, na Gorici do likvidiranja vatrenim oružjem talijanskog špijuna i sekretara fašističke omladinske organizacije (GIL) Antuna Skotona. On je ubijen 11. X 1941. godine u subotu navečer.

Mate Bujas jedan od strijeljanih

Odmah nakon atentata talijanska policija je u toku noći i u nedjelju prije podne izvršila brojna hapšenja. Tom prilikom uhapšeno je 80 omladinaca i građana koji su odvedeni u sudski zatvor.

U toku noći je u Zadru, guverner Dalmacije, zloglasni fašistički glavešina Bastianini proglasio obrazovanje prijeklog suda za Dalmaciju (»Tribunale straordinario«).

U nedjelju poslije podne 12. X 1941. svi uhapšeni bili su odvedeni pred istražnu komisiju koja je bila sastavljena od 10 okupatorskih oficira raznih rodova oružja. Preslušavanje je vršio zloglasni sekretar gradskog »fasija« Alaević. Uhapšeni su sprovedeni iz sudske zatvora do policijske prefektуре. To je bila dugačka kolona jer su se zatvorenici, koji su bili vezani lancima, kretali na rastojanju od 20 metara jedan od drugog, a svaki je imao pratnju od dvojice karabinijera u punoj ratnoj spremi. Istraža, uglavnom uzimanje generalija, trajala je do kasno u noći.

U ponedjeljak 13. X 1941. u 7 sati izdvojeni je grupa od tri-

a sedmoricu na višegodišnju robiju. Na smrt su osuđeni: Ante Belamarić inženjer agronomije, Mate Bujas, svršeni učitelj i student Visoke škole za tjelesni odgoj, Drago Junaković, student tehnike, Ivica Lasić, dak Srednje tehničke škole, Blaž Vijić, pekarski radnik i Duško Vrljević, dak VI razreda gimnazije.

Osuđeni su na robiju: Ilija Mazalin na 15 godina, Božidar Lukanović na 10 godina, Jugoslav Bulat i Ivan Dešković na 8 godina, Milan Macura, Iviša Baranović i Živko Skoti na jednu godinu robije.

Za vrijeme čitanja osude optuženi su bili okruženi kordonom karabinijera. Priziva na osudu prijeklog suda nije bilo i osuda je odmah postala izvršna. Osuđeni su ponovo sprovedeni u sudski zatvor gdje je izvršeno izdvajanje osuđenih na smrt. Oni su odmah uz vrlo snažnu oružanu pratnju, prevezeni kamionom do nogometnog igrališta »Osvita« na Subićevcu gdje je donio odluku osuđujući izvršeno strijeljanje oko 13.30

(Nastavak na 3. strani)

Isplata naknade za nacionaliziranu imovinu

Financijski organi općinskih narodnih odbora uvelike pripremaju potrebne elemente za donošenje rješenja o naknadi za nacionalizirane najamne zgrade i građevinsko zemljište. Isplata naknade, ustvari, trebalo je već da počne ranije, međutim, zbog obimnog posla u vezi sa prikupljanjem elemenata važnih za određivanje visine moralo se zakasniti, tako da će najvjerojatnije početi idućeg mjeseca.

Iz dosadašnjih propisa koji su izišli poslije donošenja Zakona o nacionalizaciji proizlazi da su općinski narodni odbori odnosno njihovi financijski organi dužni da obave dosta poslova prije nego što donesu rješenja o naknadi. Tako, na primjer, općine su dužne da pribave podatke o visini stanarine koja se na dan stupanja na snagu zakona o nacionalizaciji plaćala za nacionaliziranu zgradu ili poseban dio zgrade i o procentu koji je na taj dan plaćan ranijem vlasniku na ime dijela stanarine. Isto tako, općinski organi utvrdit će visinu stanarine koja bi se plaćala za nacionaliziranu zgradu ili poslovnu prostoriju kad bi se koristile kao stambene prostorije, zatim vijek trajanja zgrade kao i druge činjenice potrebne za određivanje visine naknade. Na osnovu tako provedenog postupka donijet će se rješenje o naknadi koje će sadržavati, pored ostalog, ukupan iznos naknade, visinu pojedinih otpлата na ime naknade, dan od koga otplate teku kao i vremenski razmaci u kojima će se otplate davati bivšim korisnicima.

Propisima je predviđeno da se protiv rješenja o naknadi koje je donio financijski organ općinskog narodnog odbora ne može uložiti žalba niti se može voditi upravni spor. Međutim, raniji vlasnik nacionalizirane nepokretnosti može u roku od 30 dana od dana dostave rješenja o naknadi, da podnese zahtjev da sud utvrdi naknadu. Po tom zahtjevu rješava u vanparničkom postupku kotarski sud na čijem se području nalazi nacionalizirana nepokretnost. Protiv prvostepenog rješenja kotarskog suda može se izjaviti žalba okružnom sudu u roku od 15 dana. Pravosnažno sudsko rješenje o naknadi zamijenit će rješenje koje je donio financijski organ narodnog odbora općine.

● Aktuelnosti ●

Prema zakonu o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta za nacionaliziranu zgradu daje se naknada koja iznosi 10 od sto od stanarine koja se plaćala za tu zgradu ili dio zgrade na dan stupanja na snagu zakona (krajem decembra 1958. godine) — za vrijeme od 50 godina. Naknade će se isplaćivati u jednakim mjesečnim ratama za vrijeme od 50 godina, počev od 1. januara 1959. godine.

Naknada za nacionalizirane zgrade i građevinsko zemljište isplatit će se u obveznicama na donosioca. Obveznice ne nose kamatu. Predviđeno je da se naknada može isplatiti i u gotovom novcu. Obveznice se izdaju u apoenima od po milijun dinara, 500.000, 250.000, 100.000 i 50.000 dinara. One se amortiziraju isplatom kupona koji dostižeju za isplatu 15. jula svake godine. Naknada za zemljište na kome je raniji vlasnik obavljao poljoprivrednu djelatnost koja mu je bila jedini ili glavni izvor prihoda, banka će isplatiti gotovim novcem na osnovu posebnog rješenja općinskog narodnog odbora. Isto tako, na osnovu posebnog rješenja isplatit će se naknada za usjev i plodove ranijem vlasniku koji nije bio u mogućnosti da prije predaje zemljišta u posjed općini ili drugom korisniku skine usjev i sabere plodove. I u o ovom slučaju isplata će se izvršiti gotovim novcem. Inače, naknada za nacionaliziranu imovinu čija je vrijednost ispod 50 hiljada dinara isplaćivat će se u gotovom novcu.

Dospjeli kuponi iz obveznica, koje će se dostaviti bivšim vlasnicima nacionalizirane nepokretnosti, moći će se naplatiti kod svake komunalne banke. U slučaju da korisnik izgubi obveznicu onda će to prijaviti komunalnoj banci koja mu je obveznicu predala. Ta banka će poduzeti potrebne mjere da se spriječe zloupotrebe, a korisnika uputiti da kod nadležnog suda traži poništenje obveznice. Duplikat obveznice izdaje se samo na osnovu pravosnažnog sudske rješenja.

B. Petrović

Godina 1943. na šibenskom području

3. VII:

— Oko 11.30 sati strijeljani su u Tribunju, po nalogu potpu-kovnika Atti, nakon što su u pritvoru u Vodicama zlostavljanjani, Betinjani Sime Bilić, Estera Balin, Mandalina-Olga Juroš, Karolina Jukić i njezin tek 15-godišnji sin Hrvoje, dak IV razred gimnazije, te Pirovčani Marko Trošić i Joso Jrem sa sinom Jerom. Mrtva tijela ove o-smorice mučenika, dan prije dignutih iz svojih kuća, ostavljena su nepokopana na polju.

Istovremeno su grenadiri i banditi 1. bande, pod vodstvom At-tija, u Tribunju spalili 3 a srušili 2 stambene zgrade, potpuno opljačkali čitavo selo i razvili nezapamćen teror. O toj terorističko - pljačkaškoj akciji, koja je trajala od 11 do 16 sati, sam je okupatorov organ u svom izvještaju morao priznati ovo: »Tribunj je proživio pola dana pravog terora. Skoro sve kuće su nasilno više ili manje opljačkane, osobe su morale pokazati svoje legitimacije i u času kad su vadile lisnicu opljačkanim je novac; onome koji je zatezao predati pare prijetilo se oružjem. Plijen napravljen od bande, vrijednost kojega se kreće oko pola milijuna te sadrži, uz novac i dragocjenosti, dva šivača stroja, vino, mazge, magarad, ovce ulje, pokućstvo, pokrivače, odjevne predmete itd., itd., natovaren je na motorni j-drenjak i manjim dijelom ostavljen posadi u Vodicama ili prodat uz visoke cijene, dok je veći dio odvezen u Biograd, sije-lo 1. bande. I poručnik pod čijom je komandom bila ova banda viđen je s torbom banknota većih svota i opljačkanim tkaninama. Taj isti poručnik, Zadrantin Ignazio Thüringer, očito-vaio je namjeru da ponesu kući jedan od opljačkanih šivaćih strojeva«.

— U Kistanjama strijeljani su, po nalogu prefekta Barbere Gab. br. 1350/14 od 29. VI, mo-latski internirci Drago Končari-ć iz Ervenika Donjeg i Đuro Modričić iz Radučića.

— Trodnevni palež i pljačku kuća u Zatonu okupatorovi grenadiri završavaju paležom i pljačkom kuće udovice Matije Milošević. Ukupno je spaljena 21 stambena i 5 gospodarskih zgrada, srušene su 3 a oštećena 1 stambena zgrada; opljačkane su 52 kuće.

— Jedan saveznički avion u noći prelijeće Šibenik. Okupato-rove protivavionske baterije bez-uspješno otvaraju vatru.

4. VII:

— Napadaj partizana na kamion koji, s jakom ekshortom okupatorove vojske, ide iz Dubravice u Skradin. Neprijatelj je pretrpio teške gubitke: 18 poginulih vojnika, 1 ranjen i 13 nestalih.

— Sukob partizana i znatnih snaga udruženih Talijana (jedan puk) i četnika kod Otrčica (Zrmanja). Poraženi u borbi — sami četnici ostavili su na mjestu 22 mrtva a 7 ih je kod prijenosa u bolnicu podleglo — Talijani i četnici povlače se u Knin.

5. VII:

— Partizani ruše jedan most na željezničkoj pruzi Perković — Drniš.

— Kod šibenskog Vrpolja partizani minama ruše željeznički kolosijek.

— U poslije podne talijanska vojska iz Šibenika upada u zaselak Petkovića (Vrpolje), pali 17 stambenih i 15 gospodarskih zgrada te pljačka blago stanovništva.

8. VII:

— Partizani dižu u zrak transformator rudnika Dubravice. Tri su otkna imobilizirana.

— Šibenik je preplavljen le-cima narodnoslobodilačkog pokreta koje su u noći njegovi aktivisti rasturili i izvjesili posvuda po gradu,

9. VII:

— Okupatorova policija i karabinijeri hapse u Šibeniku 44 intelektualca, činovnika, trgovca i obrtnika, kao prvu skupinu sa liste od oko 200 šibenskih rodoljuba koju su okupatorovi policijski organi sastavili na osnovu podataka i traženja mjesnih čet-nika.

Sprovedeći popis uhapšenih za-darskog prefekturu komandant karabinijera u Šibeniku, potpu-kovnik Sestilli, dodao je: »Na-

staviti će se čim bude moguće«.

10. VII:

— U noći prelijeće Šibenik je-dan saveznički avion. Okupato-rove protivavionske baterije bez-uspješno otvaraju vatru.

12. VII:

— Partizani dižu u zrak 28 tračnica na željezničkoj pruzi Vrpolje - Perković i potpuno prekidaju telefonsku liniju na isto-ju u dužini od oko 1 km.

13. VII:

— U sukobu s partizanima kod Vrpolja talijanska vojska doživ-ljuje neuspjeh. Njezin 29. bersa-ljerski bataljon, pod komandom majora Borelli, iskaljuje sada svoj bijes na mirnom stanovništvu te upada u vrpoljske zasel-ke Jelići, Petkovići i Papci i, na-kon pljačke, pali — prema priznanj: okupatorovog izvještaja — u ovima 110 kuća i kućica. 17-godišnjem Tonku Petković, koja je iz zapaljene kuće potrcala u potrazi za majkom, vojnici na mjestu ubijaju.

14. VII:

— Okupatorovi grenadiri i banditi 7. bande upadaju u Pu-tičanje, prisilno iseljene još u o-žujku, te, nakon pljačke, pale i razaraju čitavo selo. Spaljeno je 17 stambenih i 13 gospodarskih zgrada a razoreno 10 stambenih zgrada. Spaljena je i seoska crkva-vena zgrada.

— Vojni sud u Šibeniku sudi na smrt zarobljenog partizan-skog borca Nicolu Marotta (biv-šeg pripadnika 17. grupe caval-leggera »Nizza«).

15. VII:

— Banditi iz Kotara, predvo-denj od Talijana i pod koman-dom kapetana Vidovicha, upada-ju u Betinu i Murter, gdje — po nalogu komandanta divizije »Za-rra«, generala Viale — vrše neču-vena razbojstva. Njihova »djela bolesnog pustošenja, lupeškog bjensila — prisiljen je da prizna jedan službeni okupatorov izvje-štaj — bila su takva i tolika da je njima pogodeno, može se reći, svo stanovništvo onog odlomka«.

Opljačkano je 288 kuća. Silom su otmirani odjeća i obuća, pos-teljina, gotov novac i dragocje-nosti (prstenje i naušnice zli-kovci su naprosto trgli sa prsti-ju i ušiju žena), ulje i vino pa-čak i budilice, toplomjeri, škari-ce i češljevi. Pokušano je i silo-vanje nekoliko žena. Sav narod tvorno je zlostavljan a Leopold Ježina, koji je mirno u svom polju u Murteru radio, ubijen je iz puške pa izboden nožem. Sve lađe okupator je oduzeo narodu i odveo u Tisno.

— Karabinijeri iz Đevrsaka zatvaraju u kuću i živog spalju-ju u Brgudu Duru Saponju iz Dobropoljaca, a sa banditima 8. bande ubijaju, nakon teškog zlostavljanja, u Đevrska mje-štanima Milu Ležajica.

16. VII:

— Na osnovu naloga prefekta Barbere, danoga u sporazumu sa okupatorovim vojnim vlastima prekjucer šifriranom radio - de-pešom Gab br. 2328, odvedeno je u koncentracioni logor Molat bezmalo svo zatečeno muško sta-novništvo Pirovca od 15 do 60 godina — 341 njih, među njima 20 već ranije prisilno iseljenih Putičanjaca.

17. VII:

— Partizani napadaju okupa-torovu posadu u Rupama.

— Partizani onesposobljuju ce-stu Šibenik — Primošten na više mjesta kod Jelinjaka.

21. VII:

— U 15 sati kod proslike partizanske snage prisiljavaju vat-rom sa kopna i mora jedan mo-torni jedrenjak sa teretom namijenjenim okupatoru (4500 kg pasulja, 4250 kg šećera i dr.) na predaju.

— Okupatorov Vojni sud sudi u Šibeniku, u procesu R. G. br. 486/43, Antu Kozica, sinove mu Stipu i Marka i brata Šimu iz Drinovaca na 15 godina robije radi pripadanja partizanskom odredu.

— 21.30 sati u Šibeniku aten-tat rodoljuba na gestapovskog a-genta Ijotičevca M. Perana. O-kupatorova policija hapsi 11 om-ladinaca. Uhapšenu braću Rade-čić policajci, uz učešće sekretara fascija Alaevičeva i Perana, teško zlostavljaju.

(Nastavit će se)

Pred godišnje konferencije u organizacijama SK

Svestrana analiza rada

U čitavoj Hrvatskoj već su pri kraju pripreme za održavanje godišnjih konferencija osnovnih organizacija SK. Neki općinski komiteti održali su plenuma na kojima su u skladu s Pismom organizaciono-političkog sekretarijata CK SK Hrvatske razmatrali glavna pitanja o kojima bi trebale raspravljati općinske konferencije SK. Uskoro će o tome raspravljati i svi općinski i kotarski komiteti. Postavlja se pitanje zašto komiteti već sada razmatraju probleme koji će se isticati u prvi plan diskusija na općinskim, odnosno kotarskim konferencijama, kad prvo treba održati godišnje konferencije osnovnih organizacija koje će biti završene tek koncem studenoga. Odgovor je vrlo jasno preciziran prije nekoliko dana na savjetovanju koje je organizirao CK SK Hrvatske sa organizacionim sekretarima kotarskih komiteta.

Vrlo je važno — naglašeno je na ovom savjetovanju da se na ovogodišnjim radnim dogovorima komunisti pretresu upravo najvažnija pitanja daljnjeg razvoja svakog područja, odnosno komune. Potrebno je da svi komunisti proučavaju ne samo rad svoje organizacije i svojih članova u društveno političkim organizacijama i organima upravljanja, nego da izraze svoje mišljenje o najvažnijim pitanjima svoje komune i da se upoznaju i izjasne o stavovima općinskih komiteta i rukovodstava. To je osnovni razlog što su općinski i kotarski komiteti već sada pristupili izradi teza (u kojima će biti izneseni osnovni materijali za konferencije). Teze treba da budu dostavljene osnovnim organizacijama još prije održavanja godišnjih konferencija. Bilo bi međutim veoma pogrešno kad bi se ove teze u osnovnim organizacijama shvatile kao neka vrsta podsjetnika ili čak gotovo materijal za izvještaj ili referat. To bi dovelo do toga da se sadržaj svih konferencija šablonizira i usmjeri samo na jedan krug pitanja. Kako je, međutim, naglašeno na ovom savjetovanju, teze će pomoći da se na konferencijama osnovnih organizacija raspravlja i o problemima šireg značaja. Tako će u izgradnji politike u komuni za jedno duže razdoblje učestvovati svi komunisti a ne samo pojedina rukovodstva ili delegati na konferencijama.

Nema sumnje da će konferencija detaljno razmatrati kakva je politička uloga komunista u kolektivu, ulici, sredini u kojoj rade i djeluju. Na godišnjim konferencijama treba da dođe do izražaja mnogo više i kritičnosti prema negativnim pojavama koje se javljaju, na primjer, kod raspodjele osobnih dohodaka (visina i rasporni zarada) raspodjela stanova, upis u škole itd. Ovogodišnje konferencije osnovnih organizacija treba da se temeljito pobave unutar partijskim pitanjima. Potrebno je da komunisti obrate punu pažnju izboru novih rukovodstava i to ne samo u osnovnim organizacijama nego i općinskim i kotarskim komitetima. Kandidate za općinske i kotarske komitete neće ove godine predlagati komunisti na godišnjim konferencijama osnovnih organizacija. Dosada su kandidate predlagali samo delegati na općinskim ili kotarskim konferencijama. Spisak predloženih kandidata na godišnjim konferencijama osnovnih organizacija predat će se općinskim ili kotarskim komitetima, kako bi kandidacione komisije mogle uzeti u obzir ove predloge prilikom sastavljanja kandidatskih listi. Kod izbora rukovodstava važno je da se izrade pravilni kriteriji kod čega treba polaziti od toga, da se predlažu oni, koji daju najviše garancije da će naredne zadatke biti u stanju najuspješnije riješavati. Pripreme koje su ove godine rano započele treba da omoguće da se na godišnjim konferencijama Saveza komunista temeljito rasprave sva pitanja od uže i šireg značaja, kako bi komunisti bili u stanju da stoje na čelu društvenih procesa u svojoj komuni.

M. M.

SEMINAR ZA UČITELJE KOJI RADE U PRVIM RAZREDIMA

Zavod za školstvo Narodnog odbora kotara organizirao je prošlog petka u Drnišu jednodnevni seminar za učitelje osnovnih škola drniške općine i njihova područna odjeljenja koji rade s čistim prvim razredima.

Na seminaru su održana predavanja s diskusijom o psihofizičkim osobinama djeteta koje dolazi u osnovnu školu, o sposobnostima spoznavanja i učenja, predvježbama za početno čitanje i pisanje, analitičko-sintetičkoj metodi, radu s početnicom, matematičkom početnicom i nastavnim sredstvima.

Predavači na predavanju bili su prof. Filip Jelavić, pedagog u Zavodu za školstvo te pro-

vjetni radnici učiteljice Olga Supuk i Marija Šimčević. Seminarski voditelj Tode Lončar.

(c) naru je prisustvovao i pedagoški

FISKULTURNICI BOKSITNIH RUDNIKA NA GOSTOVANJU U KIDRIČEVU

Dvadeset fiskulturnika Boksitnih rudnika u Drnišu otputovalo je prošlog petka pod vodstvom starog sportskog radnika Veljka Kovačevića u Kidričevo. Sa radnicima tvornice glinice i aluminijske »Boris Kidrič« održat će sportske susrete u nogometu, stolnom tenisu i šahu. To je gostovanje prvi ozbiljniji korak u širenju i jačanju radničke sportske djelatnosti u Drnišu.

Iz Tijesna

VELIKI PLANOVI MALE KOMUNE

Općina Tijesno svim snagama nastoji da razvije i unaprijedi svoje područje. Pronalaze se načini i biraju se najbolje metode kako bi se već jednom prekinulo sa naslijeđenom zaostalosti. Političke i društvene organizacije uveliko raspravljaju o gorućim pitanjima svakog pojedinog mjesta komune. I ne ostaje se samo na raspravljanju. Stvaraju se planovi budućeg razvika, ulažu se znatni naponi da bi se problemi riješili na opće zadovoljstvo mještana.

Upravo sada komuna se uhvata u koštac sa nekoliko problema koji su od neobične važnosti za sve njene stanovnike. U prvom redu, tu se radi o izgradnji vodovoda. Za rješavanje tog važnog pitanja postoji više varijanti: dovod vode iz Vranskog jezera, izgradnja velikog rezervoara iznad Murtera, te kao najnovija i najpogodnija varijanta eksploatacije vode iz bušotine u predjelu Dazline. Bušotina u dubini od 30 metara, koju prave stručnjaci Geodetskog zavoda iz Beograda, osigurat će dovoljne količine pitke vode. Vrijeme će uskoro pokazati, da li su tačna predviđanja stručnjaka.

Užurbano se izvode radovi na rekonstrukciji ceste Križ — Tijesno — Murter. Već je ugrađeno tri kilometra ivičnjaka, dok se u uvali Makirina pravi dva i

po metra visoki nasip. Radovi na rekonstrukciji ceste izvode se uglavnom na dobrovoljnoj bazi, dok stručne poslove obavlja nekoliko radnika u režiji Narodnog odbora općine. Poduzeće »Asfalt«, koje izvodi radove na dionici Jadranske magistrale Pirovac — Vodice, obećalo je da će u povoljnom trenutku dovući veće količine materijala za nasipanje i da će obaviti završne radove na dionici ceste Križ — Tijesno. Preostali dio ceste do Murtera završila bi komuna vlastitim sredstvima. Da bi se osiguralo potrebne količine tučnika, NO kotara je stavio na raspolaganje jednu drobilicu.

Daljnji razvitak turističke privrede ima posebno značenje za cjelokupno područje općine Tijesno. U svim mjestima komune ulažu se naponi da bi se još više unaprijedila ova najmlada

grana naše privrede. Prednjači Murter sa preko 90.000 noćenja, u stopu ga slijedi Tijesno, dok Pirovac tek sada pokušava da »dublje zagazi« u more. Betina ostaje u sjeni Slaniče, pa i ne ulaže veće napore da nešto više učini na ovom području. Jezera su gotovo sasvim pasivna. Ne postoji turističko društvo u tom mjestu, a osim toga ne iskorištavaju se ni prirodne mogućnosti što ih za razvoj turizma Pirovac zaista posjeduje.

Općina Tijesno sa više od 11.000 posjetilaca i 160.000 noćenja zauzima jedno od prvih mjesta turističkog prometa na našem kotaru. I ne misli se ostati na tome. Mala i ne razvijena komuna na otoku ozbiljno razmišlja kako da riješi neke probleme koji su od presudnog značaja za daljnji razvoj, za daljnji prosperitet. A da li će u tome uspeti? Svi su mišljenja da hoće. Jer je narod te komune i dosad postizavao značajne rezultate od kojih je sigurno najvažniji: potpuna elektrifikacija čitavog područja općine Tijesno u što je uloženo blizu 150 milijuna dinara.

O. Jureta

Predviđa se racionalnije korištenje boksita

Kao što je poznato područje našeg kotara bogato je boksitnom rudom. Godišnja eksploatacija »crvene zemlje« kako boksit nazivaju stanovnici ovog područja, kreće se oko nekoliko stotina hiljada tona, od čega svega jedan manji dio ide na preradu u obličinu Tvornice glinice i aluminijske u Lozovcu. Preostale količine transportiraju se do Kidričeva ili u najvećim količinama u Zapadnu Njemačku.

U isto vrijeme godišnje potrebe aluminijskih blokova Tvornice lakih metala »Boris Kidrič« su gotovo deset puta veće od onih koje se proizvode u ovom poduzeću. Preostale količine kupuju se i dovode iz Kidričeva, odnosno inozemstva. Za proizvodnju aluminijske potrebne u Razinama godišnje se utroši oko 120.400 tona boksitne rudače, koja se najprije iz Drniša transportira u najudaljenije krajeve naše zemlje, a odatle se zatim u

vidu alu - bloka i glinice vraća ponovo tamo odakle je i krenula. Svakako da bi bilo i tehnički i ekonomski mnogo racionalnije da se taj prevoz ograniči na prostor Sibienskog kotara u kome postoje svi uslovi za takvu ekonomičnu proizvodnju i preradu aluminijske.

Grupa stručnjaka u Sibeniku je analizirajući postojeću situaciju i disproporcije između eksploatacije boksitne rudače i proizvodnje aluminijske, došlo do zaključka da bi bilo nužno postojelo elektroliza u Tvornici lakih metala »Boris Kidrič« rekonstruirati i povećati na objektivno moguće kapacitete, a isto tako po dovršenju sadašnje rekonstrukcije izvršiti povećanje proizvodnje u Tvornici glinice i aluminijske za gotovo četiri puta. Kompleksno s ovim rješe-

njima riješio bi se i problem rada Boksitnih rudnika u Drnišu u kome postoje velike rezerve. Rekonstrukcijom glinice u Lozovcu bio bi osiguran stalan plasman većeg dijela njegove produkcije pod povoljnim uslovima što bi omogućilo stabilnost i normalno poslovanje.

Prema izradenim elaboratima za rekonstrukciju postojećih kapaciteta bile bi potrebne znatno niže investicije nego kod gradnje novih tim više što se jugoslavenske potrebe za proširenjem kapaciteta glinice i aluminijske poklapaju s nastojanjima ovih radničkih kolektiva i sibienske komunalne zajednice. Osim toga, ovim rekonstrukcijama dovelo bi se glinicu u Lozovcu i elektrolizu u Razinama u normalne uslove rada u tehnološkom i ekonomskom pogledu. (d)

PREDSJEDNIŠTVO OKRUŽNOG SUDA U ŠIBENIKU
NATJEČAJNA KOMISIJA RASPISUJE

natječaj

Za popunjenje jednog radnog mjesta DAKTILOGRAFA III ili II KLASE kod okružnog suda u Šibeniku.

Kandidat za to radno mjesto treba da ima završenu osmogodišnju školu, odnosno potpunu srednju školu i da ispunjava opće uvjete za prijem u javnu službu na osnovu člana 31. Zakona o javnim službenicima.

Ponude — pisane vlastoručno — taksirane sa dinara 50 sa biografijom i opisom eventualnog dosadašnjeg službovanja treba dostaviti Predsjedništvu Okružnog suda u Šibeniku. Rok natječaja 15 dana.

UPRAVNI ODBOR PODUZEĆA ZA IZVOZ DRVETA „Š I P A D“ U SARAJEVU

raspisuje

NATJEČAJ

za popunjenje radnog mjesta

DIREKTORA

samostalnog pogona »Šipad« - Šibenik.

Uslovi: Visoka stručna sprema sa 10 godina prakse na rukovodećim radnim mjestima.

Rok trajanja natječaja 15 dana, odnosno do popune radnog mjesta.

Plenum Općinskog komiteta SK Stankovci

Plenum Općinskog komiteta SK Stankovci raspravljao je u nedjelju o pripremama za godišnje konferencije SK, nadogradnji škole u Stankovcima i kadrovske politike.

Zaključeno je da se godišnje konferencije osnovnih organizacija SK održe do kraja ovog mjeseca.

U toku su radovi na izgradnji nove škole koja će imati 8 učionica i druge prostorije. Kako to ni izdaleka ne može zadovoljiti potrebe, na plenumu je zaključeno da se sugerira izgradnja još jednog kata i tako dobiće četiri nove učionice. Mještani Stankovaca zapaliti će krečanu, a pomoći će pri dovozu kamena i ostalog materijala. (c)

Sjećanja na oktobarske žrtve

(Nastavak sa 2. strane)

sati. Osuda prijekog suda bila je odštampana na našem i talijanskom jeziku te iste noći istaknuta u gradu i ostalim mjestima Dalmacije.

U roku od 36 sati omladinci su uhapšeni, sudeni i strijeljani i to sve sa ciljem da se zastraši građanstvo i omladina i da se pokaže snaga fašističke Italije. Ni jednom od optuženih nije ništa dokazano, a niti se sud trudio da nešto utvrdi. Svima je najviše bilo stalo do toga da se što prije donese presuda. Prema izjavama iza rata uhapšenih fašista, prvobitno je donesena odluka da se svih 13 optuženih i

strijelja, ali se kasnije od toga odustalo.

Osuđeni na smrt grleći se i opraštajući s ostalim osuđenima tražili su osvetu. Sudsku zgradu napustili su prkosno i ponosno. Pjevajući i kličući slobodi i Komunističkoj partiji pošli su na strijeljanje.

Narodni gnjev u gradu bio je ogroman. Otpor omladine nije se mogao više ničim zaustaviti i ugušiti. Omladina Sibenika krenula je putem ostale omladine Jugoslavije i Dalmacije na put pravedne borbe protiv okupatora, fašizma i domaćih izdajica, a za slobodu svoje zemlje i bolji život.

Iz krvi oktobarskih žrtava rodila se plejada besprimjernih boraca za slobodu. Na mjesta palih drugova stupile su desetine, stotine i hiljade novih svjetskih boraca koji su pridonijeli uništenju okupatora. Talijanski fašizam nastavio je terorom i samo nekoliko dana kasnije isti sud osudio je na smrt 18 seoskih mladića, koji su strijeljani kod Vodica.

Likovima sibienskih oktobarskih žrtava ne možemo a da ne pribrojimo svijetle likove znanih i nezvanih palih skojevaca i skojevki, omladinaca i omladinki iz redova radničke, studentske, težačke i srednjoškolske omladine koji su pronijeli širom naše zemlje slavu i ime našeg slobodarskog i nikad pokorenog grada.

Mi sa ponosom ističemo svijetle likove naših narodnih heroja Mira Višića, Slobodana Macure i Vlade Perana.

Mi se sjećamo nezaboravnih drugova Petra Grubišića, Ive Zaninovića, Zdravka Bege, Dane

POSJET AKTIVA ŽENA »TLM« KASTEL GOMILICI I »JUGOVINILU«

U srijedu, 29. IX ove godine grupa žena tvornice lakih metala »Boris Kidrič« uzvratila je posjet aktivu žena u Kastel Gomilici. Tom prigodom žene su razgledale tvornicu »Jugovinil« i tvornicu »Dalmatinka« u Sinju. U razgovoru sa predstavnicima ovih poduzeća žene su se interesirale o životu i uslovima rada u dotičnim poduzećima i pozvali žene iz tvornice »Dalmatinka« da posjete tvornicu lakih metala »Boris Kidrič«.

POSJET ŠKOLI »JORDANOVAC« U ZAGREBU

Grupa upravitelja osnovnih škola sa područja sibienskog kotara posjetila je prošlih dana eksperimentalnu osnovnu školu »Jordanovac« u Zagrebu. Upravitelji su ovom prilikom mogli vidjeti mnoge stvari koje se mogu uspješno primijeniti u školskoj praksi bez nekih većih materijalnih izdataka. Neke od tih novosti u ovoj školi su već dobile pravo na život, kao na primjer savjeti roditelja i prijateljska odjeljenja. Škola u Jordanovcu smatra se jednom od najboljih organiziranih škola u Jugoslaviji.

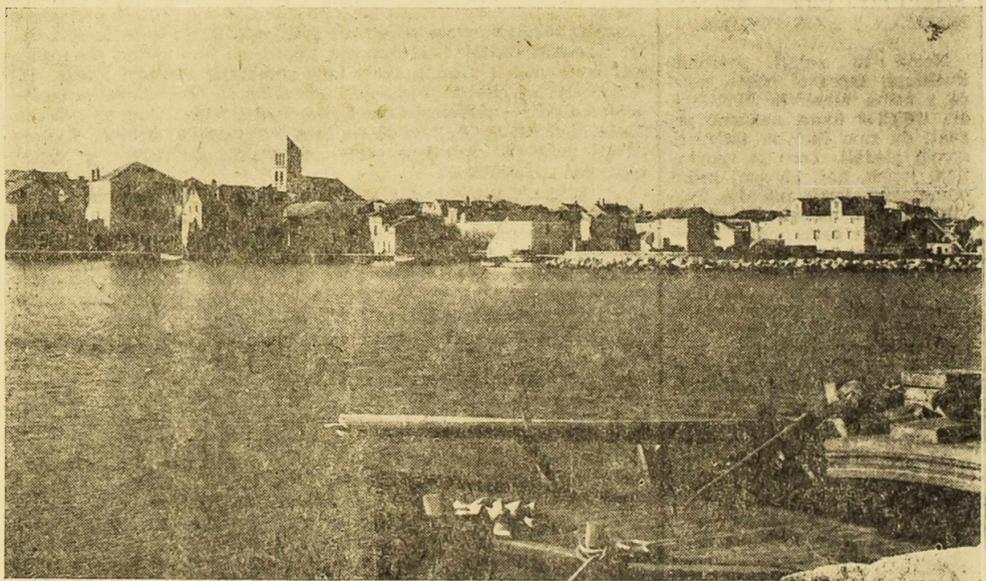
NOVE GRAMOFONSKHE PLOČE U PRODAVAONICI »TEHNO-MATERIJAL«

Prodavaonice »Tehnomaterijal« dobile su nove ploče zabavne muzike. Pored ostalih, u ovim prodavaonicama mogu se nabaviti snimci popularnih pjesama »Da li poznate naše more«, »Najljepši kraj«, »Valcer o Kostreni« i »Stidljiva serenada«, koje pjeva poznati »Duo s Kvarnera«. Osim toga, stigao je veći broj ploča narodnih pjesama.

OTVORENA PRODAVAONICA GALANTERIJSKE ROBE

Prošlog ponedjeljka u Ulici 12. kolovoza poduzeće »Kornat« otvorilo je prodavaonicu galanterijske robe. U ovoj novoj prodavaonici građanin će moći nabaviti za kućanstvo mnoge potrebne stvari.

Za adaptaciju prostorija poduzeće »Kornat« uložilo je više od milijun dinara.

Rončevića, Ante Baranovića, Vinka Maglice, braće Milkovića, braće Friganovića, braće Matulića, braće Rupića, Šime Belamarića, Krste Baljkasa, Krste Zlatovića, Veljka Ožegovića, Zdenka Zorića, Ante Blaževića i drugih.

Mi se sjećamo primjernih drugarica Leposave Sarić, Bosiljke Fulgosi, Biserke Bukić, Jelke Butić, Ruže Vukman i ostalih.

Mnogima od njih grobovi su rasuti po cijeloj našoj zemlji, a mnogima od njih ne zna se ni za grob, jer nema živih svjedoka njihove pogibije.

Zato neka godišnjica sjećanja na oktobarske žrtve bude i sjećanje na sve pale iz našeg grada u oslobodilačkom ratu i narodnoj revoluciji. Na 20-godišnjicu pogibije oktobarskih žrtava mi se sa pijetetom i ponosom sjećamo njih i njihovih plemenitih i mladih ljudskih likova, a uspomena na njih ostat će neizbrisiva u nama i među građanima našeg grada.

Jugoslav Bulat - Jugo

Otvorena kazališna sezona

Čopić: „Vuk Bubalo“ Više čitaonica

U šibenskom kotaru potrebno je

Aktivnosti omladine u Danilu Gornjem

Vuk Bubalo nije nadmašio svog „brata“ Nikoletinu Bursaća, kao ličnost, niti je „Vuk Bubalo“, iako izravno pisan za scenu, prerastao scensku adaptaciju „Nikoletine“. Staviše, da budemo iskreni, „Vuk“ zaostaje za „Nikoletinom“.

Međutim, Čopić ostaje Čopićem. Svaki susret s ovim piscem ostavlja vedrinu, koja je zračila i na ovaj premljeri na pragu nove sezone. Iskren i snažan pljesak u pauzi i na završetku predstave, kojim je publika pozdravila izvedbu, sigurno je da je bio namijenjen i autoru koji je drag i blizak našem gledaocu.

Ono što je ostavilo zaista pozitivnu utisak u izvedbi „Vuka Bubala“ to je stav redatelja Aleksandra Ognjanovića prema tekstu. Ovu „partizansku slikovnicu“ u dva dijela redatelj i nije drukčije tretirao nego kao slikovnicu, u kojoj se u akvarelu liskanim crtežima za djecu vedro (da ne kažemo naivno) priča jedna priča o djeđu Vuku i unuku Golubu, koji su skupa ratovali u ovom najčudnijem ratu, u kojem se, dok tanad leti, pjeva. Ognjanović je dosljedno proveo svoju osnovnu zamisao o slikovnici ne samo kroz igru, već i kroz inscenaciju, koju o ovom prilikom posebno ističemo. Prozirnim zastorom, iza kojeg se odvija radnja i na kojem je lagana ispisan naslov knjige koju, eto, listamo, redatelj je uspostavio pravi odnos između publike i komada, i uklonio svaki eventualni nesporazum. I kostimi ulaze u sklop ove koncepcije, pa su u tome smislu uspjeli.

Čopić svojim tekstom nije dao velike mogućnosti za glumačka ostvarenja. Njegovi su Vuk, koji je prošao sve ratove, ustanke i bune od 1875. godine, i Vukova Baba lica kakvih se često nađe u našoj starijoj literaturi o selu. Uza sve to Kreše Zorić je uspio izraditi svoga Vuka baš kao djeđo iz priče, simpatično. Baba Neva Belamarić bila

je energična Vukova družica, koja je uvjerljivo odigrala ženu od koje se i junačina Vuk imao razloga tri dana skrivati.

Kuhar, u kojem kao da je zastavljen sav oslobođeni strah ratnika za koje priprema hranu, s onom poznatom mudrošću, iskustvom i lukavstvom malog čovjeka koji čuva kožu, bio je Borivoje Glazer, koji je srastao sa svojom ulogom.

„Vuk Bubalo“ — K. Zorić

Bombaša Goluba i omladinku Daru odigrali su novoangažirani članovi kazališta — Srdan Klečak i Mirjana Nikolić. Dok nam je Mirjana Nikolić poznata iz ranijih nastupa na sceni šibenskog kazališta, te ovoga puta želimo samo pozdraviti njezin povratak, koji, izgleda, da bi mogao biti stvarni dobitak, dotle je Srdanu Klečku ovo prvi nastup u novom kolektivu. Novi član šibenskog kazališta je i Saša Binder, koji je imao manju ulogu Stojana.

Pored ovih u „Vuku Bubalu“ nastupili su i Zlatko Stefanac kao Ibro, Ante Balin u dvostrukoj ulozi bogoslova i dežurnog đavola, te Josko Vikario kao sv. Petar, koji su se sa svojom igrom jako adaptivno uklopili u ovu „slikovnicu“.

Izvedbom „Vuka Bubala“ otvorena je nova kazališna sezona. Možda se moglo izaci i s nekim snažnijim djelom domaće literature, ali ako se ima u vidu Tema Čopićeve slikovnice, da je to jedno od najnovijih napisanih scenskih djela, kao i da je dano u jednoj originalnoj redateljskoj koncepciji, onda je opravdano da se baš s ovim započela sezona. C. V.

Pomanjkanje nastavnog kadra i politika komuna u njegovu školovanju

Samo u posljednje dvije godine na području Hrvatske osnovano je 66 novih stručnih škola i četini gimnazije, a u pripremi je osnivanje još 10 stručnih škola. Osim toga, u tom roku osnovano je i 18 viših i visokih škola, a u programu je da se u sklopu budućnosti otvori još 11 takvih škola. Ako se tome još doda činjenica da je posljednjih godina ostvareno gotovo potpuno osmogodišnje školovanje onda se može uočiti koliko su i potrebe u nastavnom kadru. Prema statističkim podacima u Hrvatskoj ima 3.988 škola prvog i drugog stupnja sa 22.730 nastavnika. Međutim, samo manje od jedne trećine ima višu i visoku stručnu spremu, što ni u kom slučaju ne može biti zadovoljavajuće. Interesantni su i podaci o tome da zbog pomanjkanja nastavnog osoblja prošle godine nije radila 51 osnovna škola, veći ih je broj radio sa nedovoljnim brojem nastavnika, a u 85 škola iz istog tog razloga morala se obavljati skraćena nastava. Karakterističan je i podatak da 5.834 nastavnika predaje općeobrazovne predmete, a da za to nisu kvalificirani, dok istovremeno bližu 1.500 nastavnika te stručne predaju druge predmete. To sa svoje strane ukazuje na još jedan problem u nastavi, s obzirom na činjenicu da najviše nastavnika nedostaje za potrebe nastave hrvatskosrpskog jezika i matematike.

Na temelju tih podataka može se doći do zaključka da je stanje s nastavnim kadrom prilično teško, a ono postaje sve teže s obzirom na spomenuto povećanje svih vrsta škola koje će se i dalje nastaviti. Jednim od rješenja smatra se bezuvjetno povećanje kapaciteta viših i visokih škola koje spremaju nastavni kadar, odnosno intenzivnije pripremanje nastavnika za opće obrazovanje na prirodoslovno - matematskom i filozofskim fakultetima za potrebe škole II stupnja. Očekuje se da će u tom pogledu dobrim dijelom riješiti problem osnivanje novih pedagoških akademija u većim centrima u Hrvatskoj.

Druga strana ovog problema može se uočiti i prema politički stipendiranju. A upravo ona ukazuje na činjenicu da ni narodni odbori ni privredne organizacije ne poklanjaju dovoljnu pažnju obrazovanju nastavnog kadra. Naime, u školskoj 1959/60. godini od 19.457 studenata u Hrvatskoj 7.116 ili 41 posto primalo je stipendiju, što je za oko 20 posto više nego godinu ranije. Međutim, među stipendistima najveći je broj onih studenata koji polaze tehničke fakultete, a najmanje onih za nastavne osoblje. Tako je, na primjer, broj stipendista na prirodoslovno - matematskom fakultetu manji za 5 posto nego u prošloj školskoj godini, dok broj stipendista na filozofskom fakultetu iznosi 12 posto u odnosu na ukupan broj stipendista. To je, doduše, odraz većeg interesa onih koji stipendiraju za kadrove tehničkih struka, ali to ne opravdava što se tako mala pažnja posvećuje brizi za osiguranje tako deficitarnih i neophodnih kadrova kao što je nastavno osoblje.

Stoga se smatra potrebnim da se ide intenzivnije na izvanredno školovanje, zatim da se poveća broj stipendija za nastavni kadar, da se organiziraju savjetovanja o politički stipendiranju s predstavnicima Sveučilišta i narodnih odbora, zatim da se veća pažnja obrati i nagrađivanju nastavnog osoblja. O tom je, pored ostalog, nedavno raspravljalo i Izvršno vijeće Sabora. Zauzeto je stanovište da komisija Izvršnog vijeća za kadrove pomoćne Savjeta za prosvjetu i narodnim odborima u rješavanju aktualnog problema nastavnog kadra. F. S.

Ali i bolji asortiman knjiga

Kulturna djelatnost koja se odvija preko čitaonica i knjižnica ima u ovom kraju bogatu dugogodišnju tradiciju — ističu u Prosvjetnoj skupštini kotara Šibenik.

U više navrata Kotarski odbor SSRN raspravljao je o problemima u radu čitaonica i knjižnica. Doneseni su i zaključci, ali — ostali su samo na papiru. Iako se fond knjiga stalno povećava, rad knjižnica nije dostigao željenu razinu. Godine 1957. bilo je u šibenskom kotaru 17 knjižnica sa više od 40.000 knjiga, danas ih također ima toliko sa nešto više knjiga.

U šibenskom kotaru na jednog stanovnika starijeg od 10 godina dolazi svega 0,29 knjiga po stanovniku! Takvo stanje ni izdaleka ne zadovoljava potrebe. Pogotovu, ne danas kad knjižnice moraju odigrati vidnu ulogu u socijalističkom preobražaju sela i u našem napretku i ravniku uopće. Po mnogim knjižnicama nalaze se knjige kojima tu nije mjesto ni po sadržaju ni po aktualnosti. U pojedinim knjižnicama, na primjer, ima i do 30 posto knjiga koje su im poklonile zadruga. Literatura je uglavnom stručnog karaktera, a bila je aktualna godine 1946. ili 1948. Danas, međutim, u novim uvjetima razvoja sela i poljoprivrede ona zaista ne može poslužiti svrsi. Treba reći i to da je dio beletristike u nekim knjižnicama uništen i gotovo neupotrebljiv.

Da bi knjižnice mogle odgovarati ulozi koju imaju trebat će u narednom periodu njihovu radu posvetiti mnogo više pažnje. Knjižnice će se morati organizaciono srediti, trebat će izabrati organe upravljanja u njima — i što je također važno — postaviti i zaposliti u njima stalne službenike. Danas jedino knjižnice u Šibeniku, Drnišu, Kninu i Vodicama imaju zaposlene ljude.

Zar se i na području šibenskog kotara, što je u drugim kotarima i učinjeno, ne mogu stvoriti jake i po broju velike općinske knjižnice. Njihova uloga bila bi da „snabdijevaju“ čitaonice po cijeloj komun, jer svako selo ne može imati knjižnicu.

Kad već ne može imati knjižnicu, svako selo trebalo bi imati barem čitaonicu. Čitaonice bi u stvari bile „prihvatni centar“ za općinske knjižnice. Međutim, kako se može organizirati dobar rad čitaonica kad u kotaru ima svega tridesetak čitaonica? (Da li je tačno da ima u našem kotaru svega tridesetak čitaonica, teško je utvrditi jer u Prosvjetnoj skupštini kotara i Zavodu za statistiku kotara nisu nam znali reći tačan broj, jer uopće ne vode nikakvu evidenciju. Ako je imaju to je od nekoliko ranijih godina).

U šibenskom kotaru ima i nekoliko sindikalnih čitaonica u Vodicama, Skradinu, Primoštenu, Rogoznici, Tijesnom, Murteru, Pirovcu i Betini. Čitaonica je postojala i u Kistanjama, ali je sada zatvorena.

Većina čitaonica nalazi se u općinskim centrima. Knjižni fond je malen, svega nekoliko stotina knjiga. U drniškoj općini na primjer, ranije je postojalo 12 čitaonica koje su pomagale i zadruga, privredne organizacije i ustanove. Većina čitaonica bila je smještena u zadrugnim domovima, međutim, uslijed potreba za školskim prostorom one su pretvorene u učionice.

Jedan dio čitaonica dobro radi (Šibenik, Drniš, Knin itd.). Neke čitaonice smještene su u lošim prostorijama, bez opreme su, s malo štampe i časopisa.

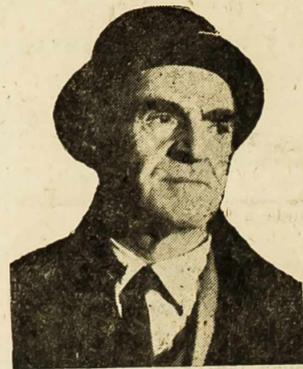
Da bi čitaonice mogle odigrati ulogu, koja im je namijenjena, treba za njihov rad osigurati i veća sredstva nego dosada. Pomoć ne treba tražiti samo od narodnih odbora, već je potrebno pronalaziti i druge izvore koji u svakom slučaju postoje.

Uz štampu, čitaonice bi trebale imati i radio-aparate pa čak i televizore. Samo, treba prije svega otvoriti što više čitaonica. Jer, danas tek svako osmo selo šibenskog kotara ima čitaonicu. I što je najvažnije Prosvjetna skupština i Socijalistički savez trebali bi posvetiti puno više pažnje radu čitaonica i knjižnica. M. O.

Kazališna premijera

»Klopka« 14. X

U subotu, 14. listopada, ansambel Narodnog kazališta u Šibeniku izvest će drugu ovosezonsku premijernu predstavu. Te večeri dat će se kriminalna drama francuskog spisatelja R. Thomasa »Klopka«. Redatelj ovog djela je poznati beogradski kazališni radnik Aleksandar Ognjanović koji je ujedno izradio i scenografiju. Glavnu ulogu tumači Ante Balin, dok u ostalim ulogama nastupaju Milenko Vesnić, Albert Drutter, Veska Maričić i Nebojša Terzić.

Albert Drutter

Zaista su neki nadriobrtnici oporezivani čime oni samo djelomično ispunjavaju obveze prema društvu. Međutim, upravo njihovo oporezivanje, u izvjesnom smislu, i nehotice sankcionira postojeće stanje što je u osnovi suprotno postojećim zakonskim propisima. Naime, tim propisima su regulirana prava i dužnosti komune s jedne te zanatlija s druge strane.

Nije ni potrebno posebno naglašavati kolika šteta proizlazi iz ovakvog stanja. Dok, na primjer, nadriobrt u pojedinim djelatnostima jača, dotle u mjestu Tijesno ne postoji niti jedan postolar, nema kolara niti kovača

iako samo mjesto ima na desetke zaprežnih vozila. Sve su to zanati čije usluge svakodnevno trebaju tamošnjim stanovnicima.

Za rješenje navedenih pitanja u prvom redu da se još jače angažiraju organi pri narodnim odborima spomenutih općina. Oni bi u zajednici sa Znanstveno - komunalnom komorom i ostalim društveno - političkim faktorima trebali ozbiljno stati na put ovim i sličnim pojavama u našem zanatstvu. Isto tako ne bi smjela izostati ni pomoć zanatlija koji uredno ispunjavaju obaveze prema zajednici, jer nadriobrt ne nanosi štetu samo zajednici nego i samim zanatlijama.

U znaku Zoroa

AMERIČKI FILM. REŽIJA: NORMAN I LUIS FOSTER

Nema tu nekih posebnih kvaliteta, zapravo možda uopće i nema nikakvih kvaliteta, ali, usprkos tome, moramo priznati da smo film sa zadovoljstvom gledali. Zoro je romantični junak, koji na svoj način, odmetnički, kroji pravdu. Takvih smo već mnogo vidjeli, pa čak i Zoroa prije jedno tridesetak godina u interpretaciji tadašnjeg junaka na maču Douglasa Fairbanka starijeg. Njihovi podvizi, ako su vješto izvedeni i zadovoljavaju barem minimum realnosti, uvijek su u stanju da nas zabave. U ovom filmu kao da na kraju nešto fali, ali to daje naslutiti da se avanture Zoroa nastavljaju, te ne bismo imali ništa protiv toga da i njih vidimo. Ovakav žanr je kod nas ipak rijedak, a nije ni malo štetno našim mladima dati kroz njega malo oduška.

Avanture Toma Sawyera

AMERIČKI FILM. REŽIJA: NORMAN TAUROG

Još jednom je oživljen na platnu besmrtni junak Marka Twaina, bistri i dobroćudni mangup Tom Sawyer. Njegove avanture, koje se kreću u krugu sitnijih i krupnijih nepodopština bogato rehabilitiranim herojskim podvizima na kraju, djeluju zaista simpatično. Ako netko misli da je ovaj film samo za djecu, onda da se vara, jer ne možemo poreći da je i nama odraslima bilo prijatno i zabavno. To je uostalom i najbolji dokaz da je film napravljen sasvim vješto i solidno, a mladi glumci, koji su glavni protagonisti ovog filma, tumačili su Twainove likove upravo zapanjujuće uvjerljivo i plastično. Film se bez sumnje isplati pogledati i može se preporučiti svima, od 7 do 70 godina. — b —

Neki problemi u zanatstvu

O nadriobrtu na području kotara bilo je i dosad mnogo govora. Međutim, ta pojava i danas postoji kao akutan problem i to u gotovo svim važnijim zanatskim djelatnostima, a posebno u građevinarstvu (zidari). To potvrđuje i anketa koju je na licu mjesta provela Znanstveno-komunalna komora kotara i to na području dviju naših općina.

Na drniškoj općini postoji oko tridesetak raznih nadriobrtnika koji uglavnom i dalje rade pa su i oporezovani od nadležnog organa NO općine. Još teža je situacija na području općine Tijesno gdje na 40 registriranih zanatlija raznih struka dolazi gotovo isto toliki broj nadriobrtnika i to pretežno zidara. Oni su samo u toku ove godine izgradili oko stotinjak stambenih i drugih objekata uključujući tu i veće adaptacije.

Ne može se reći da odgovorni faktori u ovim komunama nisu ništa poduzimali protiv širenja nadriobrti, ali ostaje činjenica da dosadašnje mjere nisu dale očekivane rezultate. Tako, na primjer, Matija Kapov ud. Ante

iz Betine, obavlja pekarsku djelatnost iako za to nema dozvolu. Ona je u prošloj godini učinila promet od 832.200 dinara. U prošloj godini nadriobrtnik Ante Bračanov pok. Kažimir iz Jezera imao je promet u iznosu od 687.633 dinara, Bogdan Ukas pk. Šime iz Jezera 763.100 dinara, Luka Vukam pok. Ante iz Prirorca 325.650 dinara i drugi. Ni do danas oni nemaju zakonsko ovlaštenje za obavljanje zanatske djelatnosti.

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA

Srijeda, 11. X OSLOBOĐENJE LIČNOSTI KROZ NOVE PRIVREDNE MJERE. Predavač: potpukovnik Milan Miladinović.

Srijeda, 18. X KULTURNI ZIVOT U SIBENIKU (panel diskusija). Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

SIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera sovjetskog filma »BIJELI ROBOVI« (do 15. X)

Premijera domaćeg filma »PE-SMA« (16-19. X)

»20. APRILA«: premijera američkog filma »PJEVAJMO NA KIŠI« (od 12-15. X)

Premijera američkog filma »SEDMO SIMBADOVO PUTOVANJE« (16-22. X)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 13. X — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva,

Od 14. — 20. X — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

ROĐENI

Ljeposava, Mileva Lalić; Zoran, Radoslava i Milke Vučinić - Zlatan; Velimir, Križanić i Stane Gović; Dražen, Milana i Bore Jurin; Zeljko, Ante i Cvite Biterić; Veronika, Nikole i Kate Ljubčić; Jasna, Marka i Ane Čakić; Danira, Milana i Anke Slavica; Milan, Ante i Rajke Burazer; Snježana, Slobodana i Radoljke Čulibrik i Mate, Petra i Janje Lovnić.

VJENČANI

Džale Marko, sofer — Parancin Šimka, radnica; Balin Tomislav, samitaristi tehničar — Aras Marija, službenik; Kerić Boško, trg-pomoćnik — Paškov Anđelka, službenik; Marinković Miloš, oficir JNA — Zlode Eda, domaćica — Gulin Šime, penzioner — Gulin Janja, domaćica i Slavica Mile, radnik — Krnić Janja, domaćica.

UMRLI

Bego Sima pok. Krste, stara 61 godina i Čače Jozica rod. La Bianca, stara 70 godina.

MALI OGLASNIK

Mijenjam dvosobni komforni stan u novoj zgradi, za trosobni ili veći isto takav. Stan ima 56 kvadratnih metara, nalazi se na lijepom mjestu u gradu na drugom katu. Ima pogodnu garažu za motor-kotač.

Za informacije upitati na blagajni »Modnog magazina«.

ŽIV PROMET U LUCI

Kao i prošlog mjeseca, kada je zabilježen promet od 71 hiljadu tona, i u ovom mjesecu očekuje se dolazak više brodova domaće i strane zastave. Američki brodovi »Helen« i »Joseph Lykes« doprimili su veće količine pšenice i petrolejska, a brod »Rumija« manganovu rudu. U toku ovog mjeseca, kako smo obavještali u poduzeću Luka i skladišta, u šibenskoj luci pristat će nekoliko brodova. Od domaćih brodova očekuje se »Šibenik«, »Ljubjana«, »Roga« i »Trebiljek«, a od stranih grčki brod »Olga« i turski brod »Matha«.

KAŽNJENO PODUZEĆE »SLOGA«

Sudac za prekršaje NO kotara kaznio je trgovačko poduzeće »Sloga« sa 130.000 dinara jer u prodavaonicama nije osigurao neophodne sanitarne uređaje. Direktor je kažnjen sa 8.000 dinara što kao odgovorna osoba nije poduzeo mjere za otklanjanje higijenske - sanitarnih nedostataka. Poslova prodavaonice u Zlarinu kažnjena je sa 3.000 dinara zbog nehigijene u prodavaonici. (o)

Uoči sjednice NO-a šibenske općine

Izvještaji o radu organa uprave u 1960.

Na sjednici Narodnog odbora šibenske općine, koja će se održati 16. o. m. na dnevnom redu nalaze se izvještaji o radu organa uprave u 1960. godini koje će podnijeti predsjednik i sekretar NO-a. Osim toga predviđa se da će odbornicima biti podneseni izvještaji Tržne inspekcije, koji će obuhvatiti rad i probleme u prvoj polovini 1961. Isto tako raspravit će se o izvještaju o realizaciji programa privrednog

razvoja za prvo polugodište 1961. godine. Dnevni red sjednice sadrži također nekoliko tačaka među kojima se nalaze propisi o osnivanju poduzeća »Luka« sa statusom kako je to predvidio Zakon o iskorištavanju luka i pristaništa. Odbornici će također raspravljati o odluci o držanju pasa, o pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta u Naučnoj biblioteci, o davanju saglasnosti na odluke rad-

Kratke vijesti

VEĆE NARODNIH PJESAMA

Prošlih dana, u organizaciji Doma Jugoslavenske armije, gostovala je u našem gradu grupa izvođača narodnih pjesama davši u ispunjenoj dvorani Narodnog kazališta veće narodnih melodija. Gosti iz Sarajeva ne mogu se potužiti na slab prijem, koji je rezultat njihovih uspjelih interpretacija.

Te večeri nastupili su Nadežda Smiljanić, Safet Isović, Zaim Imamović, Zora Dubljević, Mile Petrović i Mile Bogunović. Kada bi se htjelo reći nekoliko riječi o svakom od njih, o tome koliko su uspjeli, onda bi na prvom mjestu stavili Safeta Isovića. Solidan je bio i Imamović, no njegovo pjevanje više je odavalo rutiniranost nego neki posebni napor da se uspije.

Jednom riječju dobre interpretacije i zadovoljna publika.

KAZALIŠTE MLADIH POČELO RAD

Na Pionirskoj sceni Kazališta mladih u Šibeniku počelo su pripreme u postavljanju prvog komada iz ovogodišnjeg repertoara. Član ansambla Narodnog kazališta Milenko Vesnić priprema dječji igrokaz u tri čina A. Aližera »Trnovozičica« koji je napisan po poznatoj ruskoj pripovijetki »Začarana ljepotica«.

Pored ovog, uskoro će početi rad na postavljanju još nekoliko komada na Omladinskoj sceni.

DAČKI LIST EKONOMSKE ŠKOLE

Učenici Ekonomske škole u Šibeniku pokrenut će svoj list, koji će izlaziti svakih petnaest dana. List će tretirati problematiku škole, donositi razne dačke književne pokušaje i obrađivati život i rad radnih kolektiva šibenske komune. Prvi broj lista tiskat će se u čast Dana Republike.

USPJEH VICE VUKOVA NA OPATIJSKOM FESTIVALU

Na jugoslavenskom festivalu zabavnih melodija, koji se održava svake godine u Opatiji, naš sugrađanin Vice Vukov poželio je velik uspjeh kod publike izvedbom pjesme »Jednom u gradu tko zna kom« Angela Vlatkovića. Oduševljena publika, poslije odlične interpretacije ove pjesme, prisilila je aplauzom Vukova da se nekoliko puta pojavi pred mikrofonom.

OSNOVAN OGRANAK NARODNOG SVEUČILIŠTA U ZATONU

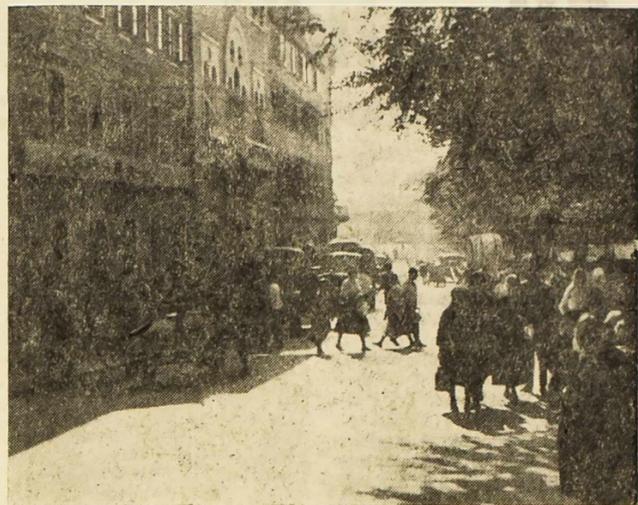
U Zatonu je ovih dana osnovan ogranak šibenskog Narodnog sveučilišta. Slični ogranci uskoro će se osnovati u Konjeveratima, Penkoviću i Zlarinu, u kojima će se preko Katedre za selo organizirati predavanja i kinopredavanja. Prvo takovo predavanje održat će se u Zatonu u četvrtak 12. o. m. Uz prikaz tri žurnala sa Ekonomskih konferencija, prof. Ivo Brešan održat će predavanje o značaju nedavno otkopanog skupa izvanblokovskih zemalja.

Sudska kronika

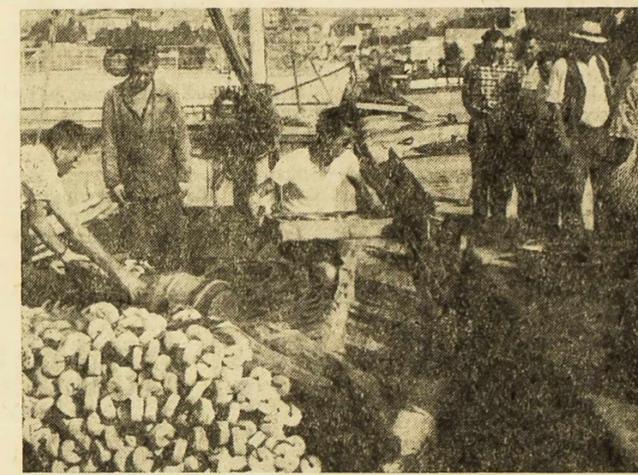
KAŽNJENO ZBOG PROVALNIH KRADA

Na raspravi koja je održana pred Okružnim sudom u Šibeniku odgovarao je Severin Stipanović Ivanov iz Šibenika za niz provalnih krada, koje je izvršio u listopadu i studenom prošle godine. Na sudu je ustanovljeno da je okrivljeni Stipanović izvršio provalne krade u Šibeniku i to u jednom stanu u Istarskoj ulici, u dva navrata u ugostiteljskoj radnji na Subičevcu, a jednom u ugostiteljskoj radnji na kupalištu Martinska. Nešto kasnije on

foto-kronika

Kakav je jutranji promet na glavnoj gradskoj saobraćajnici preko Ulice Bratstva i Jedinstva, najbolje nam pokazuje i ova slika. Vozila, koja s jedne strane ulice obavljaju utovar i istovar materijala za poduzeća i ustanove, stoje u dugačkom redu. Druga motorna vozila također čekaju na red za prolazak sredinom ceste. Zatim zaprežna kola i druga sredstva za prijevoz manjih tereta. Sve to jako otežava odvijanje prometa na ovom mjestu. Ako tome dodamo i činjenicu, što se ovdje nalazi i tržnica, na kojoj jutro vrvi od svijeta, onda se vidi koliko malo slobodnog prostora ovdje ima. Iako nadležni organi vode veliku brigu, da se u gradu poboljša i osigura saobraćaj, ipak velika većina prolaznika baš na ovom mjestu ništa ne poštuje saobraćajne propise. To izaziva teškoće brojnim vozilima i saobraćajnim organima.

Bar za sada, izgleda, da se Šibenik dobro opskrbljuje ribom, što dozvoljava da se ona i u kasnijim jutarnjim satima na ribarnici može nabaviti. Istina ni cijene ribi, osobito onoj krupnijoj nisu baš niske, ali bar ne pokazuju tendenciju porasta. Možemo biti zadovoljni što je prošlo vrijeme, kad je riba u Šibeniku predstavljala rijetkost. Gornja slika pokazuje istovar plave ribe pred ribarnicom. (JC)

OBAVIJEST

POTROŠAČIMA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA PODRUČJU KOTARA SIBENIK

Električno poduzeće Šibenik obavještava sve svoje potrošače da će od dana objave ove obavijesti, dostavu računa za električnu energiju, naplatu potroška električne energije, očitavanje potroška električne energije, izmjenu i postavljanje električnih brojila, kontrolu električnih brojila, priključnih instalacija i električnih trošila, te obustavu dobave električne energije vršiti samo lica koja ovlasti ovo poduzeće radnom iskaznicom namijenjenom za te svrhe.

Potrošači električne energije imaju pravo da zatraže radnu iskaznicu i lčnu legitimaciju od svih lica koja budu vršila prednje radnje, te ukoliko ustanove da ista lica nemaju radnu iskaznicu ili da se radna iskaznica ne slaže podacima iz lčne legitimacije, imaju pravo spriječiti obavljanje naprijed navedenih radnji i da takva lica prijave ovom poduzeću radi poduzimanja odgovarajućih mjera za eventualna počinjena djela za koje nisu ovlaštena.

Za sve radnje koje budu izvršila neovlaštena lica, ovo poduzeće poduzet će odgovarajuće mjere protiv potrošača električne energije koja su dozvolila izvršenje tih radnji.

U Vodicama je 9. svibnja ove godine izbila svađa između M. Cukrova i Šime Čupina, koji je potom bacio oveći kamen, ali umjesto Cukrova pogodio je Veselku Samohod, nanijevši joj težu ozljedu. O ovom slučaju rješavao je Okružni sud koji je Šimu Čupina osudio na 6 mjeseci zatvora, uvjetno na godinu dana.

Jakov Črljen pok. Stipana iz Penkovića se na optuženičkoj klupi Okružnog suda zbog više uzastopnih prevara kojom prilikom je od jednog lica prisvojio 7.300 dinara. Međutim, kako je okrivljeni i ranije više puta osuđivan zbog sitnih prevara, sud ga je osudio na jednu godinu zatvora, uvjetno na dvije godine.

Okružni sud je također zbog izvršenih provalnih krada u Clevarama i Medurama na skradinjskoj općini osudio Nikolu Gladovića pok. Vuje iz Zažvića zatvorom u trajanju od dvije godine.

SPORT - SPORT - SPORT

Druga savezna nogometna liga

„Šibenik“ je zaslužio bod

„Karlovac“ - „Šibenik“ 2:0 (0:0)

Igralište Karlovca. Gledalaca oko 4.000. Sudac Kapusta iz Zagreba.

Golove su postigli: u 47. minuti Gajšek i u 89. Mušković iz jedanaesterca.

»Šibenik«: Rančić, Cvitanović, Zaja, Marepci, Šangulin, Duilo, Stosić, Miljević, Nadoveza, Aralica i Orošnjak.

»Karlovac«: Brkljačić, Šaban, Geč, Vidak, Mušković, Draženović, Mezak, Stojiljković, (Martin-ko), Vučković, Gajšek i Zlopaša.

»Šibenik« je izgubio u Karlovcu i u ponovljenoj utakmici prvog kola. Rezultat je 2:0. Ali, odmah moramo napomenuti da bi neriješen rezultat bio najrealniji ishod ovog susreta.

Teren je bio raskvašen, ali to nije smetalo ekipama da prikazuju vrlo dobru i dopadljivu igru. Početak je bio žustar i temperamentan. Igrači »Šibenika« su odlučno krenuli u napad. Već u drugoj minuti Stosić je dobio loptu iz pozadine od Šangulina, ali je nespretno pucao pored gola. Ovo nije bila jedina šansa Šibenčana u samom početku igre. U 4. min. Orošnjak je predriblao dva igrača, ali je bio neprecizan u pucanju. Sličan slučaj desio se minutu kasnije Nadovezi, koji je iznadio samo kornjer.

Odmah poslije ovog »Karlovac« vrši protunapad preko Vučkova koji puca sa oko pet metara, ali Rančić vrlo lijepo brani.

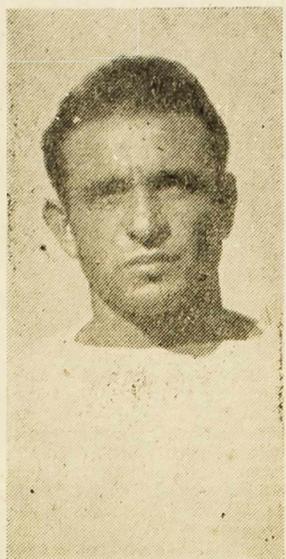
Svega nekoliko minuta kasnije Vučković upućuje s oko 20 metara pravu »bombu« i Rančić krajnjim naporom uspijeva loptu odbiti u kornjer. Poslije izvedenog kornjera nastala je gužva u šesnaestercu gostiju, koju je raščistio izvršni Šangulin. U 23. minuti Miljević je sam izblio pred Brkljačića, ali nespretno puca daleko preko gola.

Tri minuta kasnije Stosić je lobovao istrčalog vratara domaćih, ali je lopta otišla pored stativa.

Do kraja prvog poluvremena zabilježili smo još jednu Rančićevu obranu i nekoliko neuspjelih napada Nadoveze, Stosića, Miljevića i Aralice.

Drugo poluvrijeme je otpočelo snažnim napadima »Karlovca«. Jedna nabačena lopta sa kornerskog ugla od Mezaka je do Gajšeka, koji je bio udaljen svega nekoliko metara od Rančića i nije mu bilo teško postići vodstvo. Poslije ovog gola domaći su žestoko navalili, ali, zaista izvanredni Ivica Šangulin apsolutno gospodari svojim šesnaestercem.

U 50. minuti igre golman gostiju je pobrao zaslužan aplauz

Najbolji — Šangulin

kada je sa 4-5 metara obranio snažan udarac Zlopaše.

Obrana »Šibenika« igra odlično, a tako i igrači u polju. Međutim, nedostajali su završni udarci.

U 89. minuti igre sudac je savim opravdano pokazao na bijelu tačku. Half »Šibenika« Marenci nespretno je dotakao loptu rukom u svom šesnaestercu. Mušković je bio izvođač najteže kazne i rezultat je 2:0.

Igra je bila lijepa i bez grubo-

sti. Obrane obiju ekipa bile su bolje od svojih navala. Kod pobjednika najbolje su igrali Brkljačić, Mušković i Zlopaša. Najbolji igrač »Šibenika« i ujedno najbolji na terenu bio je Ivica Šangulin, koji je danas bio neprelazan. Karlovčani tvrde da ovakvu igru jednog centarhalfa već dugo vremena nisu vidjeli na svom igralištu. Pored njega, istakli su se Rančić, Miljević, Aralica i Zaja.

Sudac je uglavnom dobro obavio osvoj posao.

Na kraju moramo spomenuti da je »Šibenik« zaista nesretno ostavio bodove u Karlovcu. Da je bilo malo više pažnje gostujućih igrača, sigurno bi se u Šibenik povratili bar s jednim bodom!

M. Talijančić

TABLICA

Sloboda	7 5 1 1	20:8 11
Trešnjevka	7 3 3 1	17:4 9
Željezničar	7 4 1 2	19:6 9
Split	7 3 3 1	12:9 9
Čelik	7 4 0 3	11:10 8
Karlovac	7 4 0 3	17:16 8
Proleter	7 2 2 3	15:16 6
Varteks	7 2 2 3	10:13 6
Maribor	7 2 2 3	6:13 6
Šibenik	7 3 0 4	7:19 6
Borovo	7 1 2 4	9:18 4
Lokomotiva	7 1 0 6	8:18 2

PAROVI VIII KOLA

Sloboda — Trešnjevka, Karlovac — Željezničar, Proleter — Čelik, Borovo — Šibenik, Maribor — Varteks, Split — Lokomotiva.

Prvenstvo nogometnog podsaveza Šibenika

Prvi bodovi „Doška“

DOŠK — DINARA

Igralište na Podvornici. Gledalaca oko 300. Sudac Bolanča (Šibenik). Strijelci: Nakić u 43. i 57. Kovačević u 56. za DOŠK, a Ilić u 44. i Maglica u 63. za »Dinara«.

Poslije kratkog ispitivanja snaga, u prvih deset minuta ravnopravne igre, DOŠK postepeno jednostavnijom igrom stječe laku terensku nadmoć. Navala domaćih pruža protivničkom vrataru Dukiću da se istakne požrtvovnim intervencijama.

Golovi su pali u posljednje dvije minute, igre u prvom poluvremenu. Nakić je s 35 metara uputio snažan udarac i lopta je odsjela u lijevom uglu iznenađenog inače dobrog vratara Dukića. Opijeni vodstvom i očekujući zvižduk suca, domaća obrana igra neoprezno što koristi Ilić, koji ulazi u šesnaestercu i poluvisokim udarcem sa strane izjednačuje.

Domaći su ušli u igru riješeni da pobijede. Oni odmah opsjedaju gol gostiju, koji se brane. Uskoro dolazi i do vodećeg DOŠK-ovog gola koji je bio najljepši. Kovačević je izvan šesnaesterca zahvatio loptu iz voleja i poslao je neobranjivo u Dukićev gol. Odmah zatim Nakić nabačenu loptu iz kornera ubacuje iz blizine u gol. »Dinara« je smanjila rezultat poslije slabe intervencije Grabića. U gužvi je najprisrebniji bio Maglica, koji je loptu ugruao u mrežu. »Dinara« se ne predaje, njeni igrači izvode za redom tri kornera, ali oni ostaju neiskorišteni.

Maglica je 16 minuta prije svršetka igre pobjegao S. Kravaru, snažno pucao pored istrčalog Grabića, ali je lopta udarila nisko u stativu. Maglica je stvorio još jednu šansu svojim suigračima, ali je oni nisu iskoristili.

Igra je bila fer, borbena i na tehničkoj visini. Kod DOŠK-a su najbolji bili Kovačević, Nakić, Živković i Bjeđević. »Dinara« je imala najbolje igrače u Maglici, Iliću i vrataru Dukiću.

»SIBENIK« PORAŽEN U K. SUČURCU

U utakmici za Jugoslavenski kup, koji je odigran u Kaštel Sućurcu između domaćeg »Jadrana« i »Šibenika«, pobjedio je »Jadrana« tek u produžetku sa rezultatom 3:2. U regularnom susretu je završio 2:2.

Sudac Bolanča nije imao težak zadatak.

»POŽAR« — »METALAC« 3:4 (1:2)

Po kiši teškom i blatnjavom terenu u ravnopravnoj igri gosti su tek u posljednjim minutima izvojevali pobjedu. Do vodstva, »Metalca« 2:0 domaćin je bio slabiji, ali od prvog svog gola pa do konca igre je potpuno izjednačio. To se naročito osjetilo poslije realiziranog nepravilno dosuđenog jedanaesterca. Naime, sudac je zamijenio igrača prilikom igranja rukom u kaznenom prostoru »Metalca«, videći da je to učinio igrač »Metalca« a ne igrač »Požara«.

Golove su postigli za »Metalac« Brajković u 10. Minuti, Runjić u 32. i Čeko u 46. i 90, a za »Požar« Krička u 37. i 55. i Pavasović u 75.

Najbolji igrači kod »Metalca« Runjić i Jovčić (najbolji na terenu) a kod »Požara« Krička i Pavasović.

Sudac Vukorepa iz Šibenika dobar, osim teške greške kod dosuđivanja jedanaesterca. (BK)

»ALUMINIJ« — »TLM« 3:2 (1:1)

U obostranoj oštroj igri, koja nije prelazila granice dozvoljenog igrača jedne i druge momčadi ispoljavali su želju za pobjedom. Igra se odvijala ravnopravno u najzanimljivijim napadima od kojih napadi domaćina su bili zreliji i opasniji. Golove su postigli za »Aluminij« Maslač u 10. minuti, Pekas u 55. i Bulkić u 75., a za »TLM« Čoko u 30. i Ramljak u 82.

Dobro su igrali kod »Aluminija« Pekas, Maslač i Gulin, a kod »TLM« Čičmir i Balikas. Sudac Bašić iz Šibenika vodio je vrlo dobro ovaj susret. (BK)

REZULTATI IV KOLA

Šibenik II — Rudar 3:0, Aluminij — TLM 3:2, Došk — Dinara 3:2, Požar — Metalac 3:4.

TABLICA

Dinara	4 3 0 1	14:5 6
Rudar	3 2 1 0	7:4 5
Polet	2 2 0 0	6:3 4
Metalac	3 2 0 1	8:6 4
Došk	2 1 0 1	3:5 2
Aluminij	3 1 0 2	6:14 2
TLM	3 1 2 5	8:1 1
Požar	4 0 0 4	5:16 0
Šibenik II	4 2 1 1	12:7 5

DRUŠTVENA KRONIKA

Zloupotreba telefona

Nema sumnje da je telefon jedna od takvih tehničkih tekovina koja šteti ljudima veoma mnogo vremena, naročito poslovnim svijetu. Isto tako ta sprava u životu čovjeka uopće, a u hitnim slučajevima posebno, ogromno mnogo znači i pomaže. Naprosto, značaj telefona je toliko velik da je to svakome jasno i da u to nikoga nije potrebno uvjeravati, jer to je jedno javno dobro bez koga bismo teško mogli zamisliti današnji svijet.

Međutim, ima ljudi koji to javno dobro ne koriste savjesno nego ga zloupotrebjavaju, kako u privatnom tako i u službenom, odnosno poslovnom korišćenju.

Podimo, najprije, od same sadržine telefonskih razgovora. Svi znamo da su ti razgovori nepotrebno dugi. Malo je ljudi, ili možda sasvim malo, koji o tome vode računa. Svakodnevno slušamo kako teče neki privatni razgovor, što se sve priča i razglaba i koliko tu ima suvišnog, da je nepotrebno konkretno podsjećanje. Isto to, događa se i u službenim, odnosno poslovnim razgovorima. A, da li su ti svi razgovori sa službenih, poslovnih i društvenih telefona nužni? I, da li ne rastu tim privatnim telefoniranjem troškovi koji padaju na leđa zajednice, a da ona za to nije kriva? Očigledno je da se na ovaj način rasipaju sredstva zajednice, jer to ona plaća, a ne pojedinac kome je dato pravo korišćenja telefona. U stvari to je društveno sredstvo povjereno na upotrebu, ali ne i za zloupotrebu, čega, na žalost, i previše ima. Međutim, da li se i koliko kažnjavaju oni koji se tako odnose prema tome dobru društvene svojine?

Zamislimo obrnutu praksu u kojoj se ne bi vodili nepotrebni ili nepotrebno dugi razgovori. Da li bi bilo toliko zauzetih linija u onom najpotrebijem prijednovnom vremenu? Naravno da ne bi. Možda u svemu tome ima i neznanja? Dopuštamo. Ali, zar onda ne bi bilo korisno izdati priručnik koji bi detaljno objasnio kako najekonomičnije koristiti ovaj ljudski izum. Zar se ne bi i ovdje mogao upotrebljavati veoma često ovaj takozvani »telefonski stil«, najkraćih i najsazetijih saopćavanja? Bilo bi korisno da odgovorni ljudi, tj. korisnici telefona o tome više vode računa, jer time bi i sebi i zajednici više koristili, a koliko bi se sredstva uštedjelo da i ne govorimo.

Dalje, da li je potrebno u svim slučajevima, u međumjesnim razgovorima podizati slušalicu? Zacijelo, nije. Jer, ima i takvih razgovora koji ni po čemu nisu hitne naravi i čija bi sadržina

mogla da se prenese poštom, odnosno pismom, i — opet bi sve bilo u redu i na svom mjestu. A onda, poslovna stvar obavljena ovim putem, jeste istovremeno i pisani dokument. Doduše, u nas se prakticira zavođenje i telefonskih razgovora, ali to se čini uglavnom samo u važnijim slučajevima i ne svugdje i uvijek uredno, onako kako to predviđaju propisi. Jedna makar i površna kontrola mogla bi u ovo da nas lako uvjeri.

A kada je riječ o telefoniranju, treba reći i ovo.

Mi smo svjedoci jedne situacije »na telefonu«, da tako kažemo, koja je prilično čudna. Ako pokušamo u radnom vremenu da pozovemo neko drugo mjesto, čekati ćemo veoma dugo, ili ga uopće nećemo dočekati, pa nas to prisili da ga odjavimo. No, ako službeniku u telefonskoj centrali prijavimo razgovor kao »žurnan«, nećemo toliko čekati. I pravo je, pošto jedinicu razgovora plaćamo t r o s t r u k o. A, ako nam se izuzetno, bilo iz kojih razloga, žuri — prijaviti ćemo razgovor »ekler«, što znači najhitnije. Tada dobijemo prvu slobodnu liniju. Međutim, u ovom slučaju jedinicu razgovora plaćamo d e v e t o s t r u k o. Sigurno je da ovdje ima mjesta za kritiku ustanova i poduzeća, jer znamo da postoji manja potreba za »žurnim« razgovorima i slično. Uopće kada bi se telefon upotrebljavao savjesnije i ekonomičnije, bez zloupotreba i samo u najnužnijim slučajevima, situacija na našim telefonskim linijama ne bi bila tako teška u onom kritičnom, prijednovnom vremenu, ne bi bilo toliko »žurnih« razgovora, i frekvencija na svim linijama bi bila manja, snošljivija.

Bili smo, u prilici da se zaprepašujemo nekim strašnim zloupotrebama »na telefonu«. Dode, na primjer, neki »poslovni« čovjek u neko drugo mjesto i odmah zgrabi za slušalicu; naravno na račun svog poduzeća ili ustanove. Pita: — što ima novo?! — a tek je stigao! ... A, da li je ovo potrebno i opravdano? Treba li rasipati zajednički novac, da se zadovolji nečija »poslovnost«? Zna se, gdje je tko, kada je na putu, pa ako je razgovor ili kontakt potreban, sigurno će biti pronađen. Ovakvih »razgovora« ima »žurnih«, ali to ne plaća pojedinac iz svog džepa — pa zašto onda ne javiti se svojima? ...

Treba oštrije sagledati ovaj problem i pojavu. Telefon kao neophodno sredstvo za privatna i poslovna saobraćanja treba koristiti racionalnije, sa više pažnje i brige. U tom slučaju naša će zajednica imati samo koristi, neće trpjeti štetu koju nepotrebno ima. M. T.

Komandir Marko i komesari

Kada je planuo ustanak među prvim partizanima je Marko bivši kaplar žandarmerije. On svojom puškom odlično i hrabro tuče po neprijatelju, jer je ponio sobom, izbjegavajući padanje u ropstvo. Neki doduše sumnjaju u toga doskorašnjeg »slugu« kapitalizma, ali — Marko je dobar borac. On svojim karabinom razbija sumnje i dokazuje zašto se bori. Za to njegov ugled kao partizana raste, tako da najprije postaje desetar, pa vodnik i, evo ga već na čelu čete. Brižljivo izrađeni znakovi partizanskog komandira crvene mu se na rukavu, a zarobljena uniforma talijanskog oficira lijepo mu pristaje, kao da je za njega krojena.

Ceta mu je po borbenosti, izdržljivosti i hrabrosti jedna od najboljih. On je zbog toga ponosan, ali ne dopušta da se netko miješa u rad čete. Komesar može, jer kao što sam ja vojnički bog za četu, isto tako je on njen politički bog. U tom pogledu ja komesara slušam, kao što ga slušaju svi borci. Komesar je partijska ličnost, rezonira Marko. A Partija? To je jedna izuzetna sila koja nas vodi u borbu. Kako onda da ne poštuje komesara. Politički zadaci moraju da se izvršavaju, baš kao i vojnički, jer to je zapravo jednako borbeni zadatak.

Marko, voli komesara i kao druga, suborca, možda ne manje no što se voli rođeni brat. Čuva ga i šteti gdje god može, a naročito u borbi. Ne dozvoljava mu da se previše izlaže

naša priča

opasnostima. Pusti ti nas vojnike, komesare, govori mu kad se pripuca. Mi ćemo to sada, a vi političari pričekajte. Ali tako ne postupa prema komesarovom zamjeniku.

Dobije li četa neki važniji zadatak, Marko redovito šalje zamjenika komesara s vodom na najkritičnije mjesto. Idi ti Tomo tamo s prvim, bit ćemo sigurniji, a ja i komesar ćemo biti tu. Moj zamjenik će ići s drugim vodom ...

Zamjenik komesara ne može a da ne posluša komandira. Ali uvijek u sebi gunda, u njemu sve uskva, buni se i pita zbog čega je Marko takav prema njemu, i zašto ga uvijek gura u najopasnije situacije. Ne želi li on da ja poginem? I, što on prema svome zamjeniku ne postupa istom mjerom? I, nije li to neka mržnja? ... U Tominoj glavi zametne se teška sumnja na komandira i on riješi da na prvom sastanku stvar iznese.

Da, drugovi, izjavi zabrinuto. Tako vam je to. Ako Marko ovako bude i dalje postupao samnom neću moći da izdržim. Istina, komesar ga obuzdava u tome, ali to ne pomaže. A onda, mislim, da mi ne bismo smjeli da trpimo neke Markove žandarske navike.

Nitko među desetericom članova četne partijske ćelije nije mogao da se složi sa izlaganjem sekretara u pogledu bakanja sumnje na komandira. Ali da Marko ne vodi dovoljno računa o čuvanju kadrova i da mu neki postupci prema Tomi, kao članu komande čete, nisu na mjestu, složili su se. I komesar dobije zadatak da o tome porazgovara sa komandrom. Treba početi od posljednje borbe u kojoj su izgubljena tri borca. Međutim, diskusija u kojoj je rečeno da je Marko odličan drug, hrabar i dobar rukovodilac, čovjek koga vole svi borci, a on sve njih, ipak ne razuvjeri Tomu u ono što ga

je mučilo. Pomisao da ga Marko ne trpi i dalje ga je nagrizala. On ga mrzi.

U štabu bataljona komesara Đuro i njegov zamjenik Tomo slušaju izlaganje dvojice drugova iz politodijela brigade. Često se sektaši u našim jedinicama kod prijema u Partiju. Ima boraca koji su već odavno zreli za budu primljeni. To je čak slučaj i kod nekih naših istaknutih oficira. Eto, na primjer, slučaja sa komandrom Markom. Zašto smo prema tome čovjeku, borcu i rukovodiocu zakopćani? On je u svemu primjer i tu nema opravdanja ...

Eh, nema, uzdahnu Tomo. Nije on još za Partiju. Komesar primjeti da Tomo gleda preda se, pa ga gurnu laktom. Ja primam kritiku, šapnu mu. A, ti? ... I ja, kad je tako — od govori zamjenik komesara, tiho i sa pola usta.

Sutradan Marko je pozvan na sastanak. Četa se nalazila na odmoru i bilo je vremena za politički rad. Prva tačka dnevnog reda je iscrpljena, ćelija se složila da Marka primi u svoje redove, i on sada upada na drugu tačku.

Izenađen je što vidi da sastankom rukovodi Tomo, pored živog i zdravog Đure. Pa, tko je tu partijska ličnost broj jedan? Malo zbrnjen sjede pored komesara. Po prvi put ugleda na okupu komuniste u svojoj četi, članove Partije. Oho, a ja sam Partiju drugočas zamišljao, prođe mu to mislima. Zar svi mi koji smo u partizanima nismo komunisti, pod barjakom Partije? ... Marko je smatrao komunistom onoga tko se tako osjeća, a ne kome kažu — ti si od danas komunist, član Partije. Vjerovao je isto tako da je komesar glavna partijska ličnost u partizanima, a eto — sada ispada da je to zamjenik komesara. No, kada ču da Tomo reče: Na dnevnom redu je prijem druga Marka u našu Partiju, a potom kada mu on kao sekretar ćelije prvi stegnu ruku i čestita, obuze ga neko čudno osjećanje i primjetno se zbuni.

Stvarno, ovaj ... ja sad shvaćam, Ja se zahvaljujem. Ali ... ali, eto, ja ću se truditi, ovaj, da pokažem, to jest da dokažem da ću biti dostojan član Partije ... Dabome, nikad nije kasno ... Za sada toliko, ... Vidjet će te, Drug zamjenik, ovaj, hoću da kažem, drug sekretar ćelije, on će ocijeniti da li ste pogriješili.

Marku su onda svi redom čestitali, komesar najsrdačnije, dugo i čvrsto ga držeći za šaku. A Tomo, zamjenik komesara, već je primjetio prvi znak promjene kod komandira. Osjećao je da Marko hoće nešto posebno da mu kaže. Međutim, želja mu se ispunila tek u prvoj narednoj borbi s ustašama.

Tomo će s nama odgovoriti je komesar. Gdje zatreba, idemo svi. Nemoj da namiguješ ... MILAN TREŠNJIĆ

Službene vijesti

NOGOMETNOG PODSAVEZA SIBENIK

V KOLO ZA DAN 15. X 1961.

U Sivircu: Rudar — Došk, u Skradinu: Požar — Aluminij, u Šibeniku: Šibenik II — TLM predigra, Metalac — Polet glavna.

»Dinara« slobodna.

Početak utakmica u 15 sati.

Predigra u Šibeniku u 1,15, glavna 15 sati.

»SIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Direktor: Marko Jurković
Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA BEGO
Uređuje redakcijski kolegij
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca 300, za pola godina 600, godinu 1200 Din
Tisak: »Stampa« - Šibenik